Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 102. — ŠTEV. 102. NEW YORK, FRIDAY, MAY 1, 1925. — PETEK, 1. MAJA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NEMŠKA ZUNANJA POLITIKA

Luther je zagotovil nemškim industrijalnim magnatom, da bo zunanja politika neizpremenjena. Kancelar je tudi zahteval, da se morajo Francozi in Angleži umakniti z Rena. — Hindenburg bo baje obdržal ministrstvo. — Voditelj ljudske stranke je mnenja, da bo Hindenburg ukrotil šovinistične nacijonalce.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 30. aprila. — Natančno kot napovedovano včeraj je izjavil kancelar Luther, ki je govoril v imenu Hindenburga, da bo sedanja nemška zunanja politika še naprej v veljavi.

Šla bo po poti, katero je zarisal Viljem Marx, poraženi republikanski predsedniški kandidat. — Nemčija pa zahteva umaknitev francoskih in angleških čet od Rena. Varnostni načrt je intakten, in nemška vlada pričakuje zavezniškega odgovora za neagresijski dogovor glede nemške zapadne meje.

Izjave Luthra so izjave Hindenburga. Hindenburg je omejil svoja ugotovila na izraze zadovoljstva in upanja, da bo Nemčija nanovo združena. Nobenega važnejšega ugotovila ne bo podal, dokler ne pride prihodnji teden v Berlin.

Luther je imel svoj nagovor pred industrijalci. Dawesovega načrta ni posebej omenil, razven splošne izjave, da bo Nemčija zadostila vsem svojim obveznostim.

Govorniki industrijalcev, ki so govorili pred njim, pa so izjavili, da je treba olajšati breme odplačevanja odškodnin. To soglaša z nacijonalističnim razpoloženjem, da se namreč napravi Dawesov načrt lažjim za nemške industrije.

To ni nikak nov razvoj, kajti Marx je na pritisk industrijalcev pred več meseci izrazil isto upanje.

Zahteva Luthra glede prostosti Rena, kot določeni v versaillski mirovni pogodbi, je edina sled tega, kar lahko imenujemo 'nacijonalistični vpliv'. Tudi ta zahteva temelji na versaillski pogodbi, in na nemškem zagotovilu, da ni bilo nobenega kršenja omejitev oboroževanja.

— Reakcija naznotraj in previdnost nazunaj,— bo politika Hindenburg-Tuhtrove vlade.

BERLIN, Nemčija, 30. aprila. — Med političnimi voditelji prevladuje trden vtis, da bo Luthrov kabinet ostal in da ne bosta niti Nemčija, niti zunanji svet doživela parlamentarnega preobrata radi zadnjih volitev.

Neki odličen član nemške ljudske stranke je razpravljal o izvolitvi Hindenburga ter rekel:

— Če je zunanji svet mnenja, da bodo vodili Nemčijo takozvani šovinisti, bo razočaran. Prav kot je Ebert ukrotil socijaliste, ko je bil v uradu, tako bo tudi Hindenburg ukrotil nacijonalistične ekstremiste.

Novoizvoljeni predsednik bo ostal v Hanovru nadaljni teden, kajti datum inavguracije bo najbrž preložen do 14. maja. Medtem pa je stopil v aktiven stik z vlado in njenimi uradniki, člani osebnega štaba prejšnjega predsednika Eberta, ki še vedno poslujejo pod začasnim predsednikom Simonsom.

Vodilni vladni uradniki potujejo v Hanover v namenu, da se posvetujejo z novoizvoljenim predsednikom, ki se mora v kratkem seznaniti z vladno upravo.

PARIZ, Francija, 30. aprila. — Svet zavezniških poslanikov je izročil različnim vladam, poročilo maršala Focha glede nemških kršenj versaill. mirovne pogodbe. Akcija glede dokumenta je bila vsled tega preložena, dokler ne bodo dobili zastopniki navodil od svojih vlad.

Nemčija bo zanikala trditve, da ni izpolnila pogojev, in čete bodo ostale v Porenski, dokler ne bo zadeva rešena.

Obnovljeni boji na Bolgarskem.

V Sofiji so bili obnovljeni boji. — Prebivalstva se je lotila panika, ko so se završile nadaljne eksplozije. — Vlada bo poklicala pod orožje nadaljne vojake.

RIM, Italija, 30. parila. — Neko poročilo na "Tribuno", katero je poslal njen sofijski poročevalec, se glasi, da so bili obnovljeni boji med četami bolgarske vlade ter komunisti. Izgube niso znane, a poročilo pravi, da so težke. Tekom celega včerajšnjega dne je baje divjala krvava bitka.

Prebivalstvo Sofije je prevzela panika, radi eksplozij, ponavljajočih se od časa do časa. Ves poulični promet je bil ustavljen. Stroga cenzura prevladuje. Poročilo pravi nadalje, da so bile eksplazije posledica poskusov vlade, da uniči komuniste, ki so se zatekli v podzemeljske rove. Na številnih mestih so eksplozije raztrgale cestni tlak.

Vse kaže, da imajo komunisti velike zaloge municije. Veliko zalogo eksplozivnih snovi so našli v komunističnem glavnem stanu nekega sofijskega predmestja.

Soglasno s poročilom so nekateri komunisti pobegnili iz svojih podzemeljskih skrivališč, katere so vladne čete dinamitirale ter pobegnile v gričevje v bližini Sofije, kjer so se jim pridružili nadaljni komunisti, o katerih se domneva, da so vsi močno oboroženi.

Bolgarska vlada razmišlja o tem, da pokliče pod zastave en razred svoje armade. Ni namreč mogoče dobiti sedem tisoč dodatnih prostovoljcev, katere je avtoriziral pred kratkim svet poslanikov.

LONDON, Anglija, 30. aprila. Bolgarsko vlado se strogo kritizira v zvezi z dogodki, ki so sledili bombnemu atentatu na sofijsko katedralo. To se izjavlja v poročilu, katero so izdali trije preiskovalci delavske stranke, ki so se mudili na Bolgarskem ob času tragedije.

Ti preiskovalci izjavljajo, da izvaja bolgarska vlada najobširnejše represalije. Ceni se, da je aretirala več kot 4000 ljudi in da jih je bilo več sto ubitih, ali brez postopanja ali le navideznega. Napad na katedralo je baje zasnovala Jugoslavija.

— Vlada, — pravi poročilo, — se je polastila sile s celo serijo umorov in dokazano je, da je bila v dveh letih kriva najbolj brezobzirnega tiranstva. Taka vlada mora končino dovesti do vulkanskega izbruha.

— Javno mnenje v Angliji in Ameriki lahko izvede velik vpliv na vse kar se vrši na Bolgarskem.

Zahtevajo novo zastavo.

BERLIN, Nemčija, 30. aprila. Ne posebno dobro informiran tujec, ki se je mudil tekom zadnjih par dni pred volitvami v nemškem glavnem mestu je izjavil, da je imel največje težave ugotoviti oficijelno zastavo nemške republike. Dejanski je bilo razobešenih več zastav rajha, črno-belo-rdečih kot pa črno-zlato-rdečih, kot predpisuje weimarska ustava. Sempatam je bilo tudi videti rdečo zastavo komunizma.

Na balkonu stanovanja nekega znanega bankirja v Westend je vihrala republikanska zastava, a z balkonov drugih hiš cesarska. Proletarski hišni oskrbnik v pritličju pa je ponosno razobesil svojo rdečo bandijero.

FORDOVI AEROPLANI

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Ford je začel izdelovati v Detroitu majhne aeroplane, s katerimi hoče doseči isti uspeh kot jih je dosegel s svojimi karami.

Brata Diamond in Farina usmrčeni.

Governer ni hotel posredovati. — Na smrt obsojene so prevedli v tozadevne celice. — Izmed vseh treh je bil Farina najbolj korajžen.

OSSINING, N. Y., 30. aprila. John Farina je očividno skušal izvršiti samomor, a nameravano dejanje je bilo še pravočasno razkrito. Farino so dovedli skupno z bratoma Diamond v celico v bližini sobe kjer se izvrši usmrčenje. Paznik je zapazil, da ima pri sebi dve oranži. Vzel jih je ter takoj zapazil, da se držita skupaj z ročajom ščetke, koje konec je bil priostren kot nož.

— Dobro, — je pripomnil Farina, — da nisem imel včeraj nobenega obiskovalca.

Jetniški uradniki sklepajo iz tega, da je nameraval izvršiti samomor potem ko bi ga obiskal zadnji sorodnik.

SING SING jetnišnica, 30. apr. Joseph Diamond, Morris Diamond in John Farina sa umrli nocoj v električnem stolu.

Na smrt so bili obsojeni zastran umora bančnih uslužbencev Williama Barowa in Williama McLaughlina.

Prvi je sedel na električni stol Morris Diamond, drugi Joseph Diamond, tretji pa Farina.

Farina je bil še najbolj samozavesten in junaški.

Oba Diamonda sta par hipov pred smrtjo ponovno zatrdila, da sta nedolžna, dočim se je Farina zahvalil wardenu za lepo postopanje ter izjavil, da nima oblastim ničesar očitati.

Resnična hči revolucije.

NEW LONDON, Conn., 30. apr. V East Ford praznuje danes Mrs Sarah Bosworth, sto in sedmo obletnico svojega rojstnega dne. Rodila se je v East Ford dne 30. apr, 1818, kot hčerka Allana Bosworth. Ta je služil v ameriški vojni za neodvisnost. Vsled tega je edina resnična hčerka revolucije. Slepa je in gospodinjstvo vodi njena osemdeset let stara hči.

Smith na počitnicah.

ALBANY, N. Y., 30. aprila. — Governer Al Smith je nastopil dvatedenski dopust ter noče razpravljati o newyoških občinskih aferah.

Problem zlatega standarda v Angliji.

Francija je prisiljena študirati problem zlatega standarda. — Caillaux namiguje na žrtve, če bi Paris sledil vzgledu Londona. — Mezde so štirikrat višje kot pa leta 1914.

PARIZ, Francija, 30. aprila. — Povratek Anglije k zlatemu standardu je napotil francoske finančnike, da so pričeli razmišljati, na kakšen način in s kakšnimi sredstvi bi mogla Francija slediti angleškemu vzgledu.

Finančni minister je že pričel študirati ta problem ter je dal izraza svojemu prepričanju, da bo moral francoski narod doprinesti zadostne žrtve,ko bo dozorel čas, da se poskusi povratek Francije na zlato podlago.

Obnovljenje special plačevanja od strani Anglije bo dobra stvar za Združene države, kajti s tem bo povečana vrednost velikanske zaloge zlata v Ameriki.

Francija se ne more boriti naprej z malo valuto, dočim tržijo vse druge važne trgovske in finančne dežele na zlati podlagi.

Trideset dni počitnic za en "drink".

INDIANAPOLIS, Ind., 30. apr. Wrightova "koščeno-suha" prohibicijska postava v Indiani, mogoče najbolj drastična postava v Združenih državah, katero je državna zakonodaja sprejela, je postala pravomočna.

Na temelju so posode, ki diše po alkoholu ali posode, ki so vsled izjav agentov dišale po alkoholu, zadosten dokaz, da se pošlje človeka za trideset dni v ječo ali pa mu naloži globo stotih dolarjev do petsto.

Nekateri predpisi, o katerih izjavljajo oblasti, da bodo strogo izvedeni, se glase:

Nakup ali sprejem žganja — trideset dni do šestih mesecev ali globo $100 do $500.

Posest alkoholičnih pijač, — isto kot zgoraj.

Prodaja ali podarjenje žganja, — isto.

Odstop Becka?

WASHINGTON, D. C., 30. apr. Glasi se, da je resigniral generalni solicitor, James M. Beck.

ATENTAT NA ANGLEŠKEGA MINISTRA CHAMBERLAINA?

Angleški zunanji urad je dobil tozadevne informacije iz Varšave. — Pariz se oborožuje za dan prvega maja. — V Italiji so aretirali večje število komunistov. — Italijanska panoga mednarodne komunistične zarote.

LONDON, Anglija, 30. aprila. — Angleški zunanji urad je dobil zaupno sporočilo o zaroti ali nameravani zaroti moskovske komunistične internacijonale, da se zavratno umori angleškega ministra za zunanje zadeve, Austina Chamberlaina. To je izvedel poročevalec Worlda iz zanesljivega vira.

Dokaz, na katerem je temeljilo poročilo, je bil spravljen na dan na Dunaju, čeprav ni jasno, če ga je našla avstrijska ali pa poljska tajna služba. Domneva se, da je imela slednja svoje prste v celi zadevi, kajti glasi se, da je prišlo poročilo na angleško vlado iz Varšave, najbrž od poljske vlade.

Uradniki Scotland Yarda, kojih naloga je molčati, so vse zanikali, a drugi angleški krogi so priznali, da je taka "informacija" v resnici dospela.

Pravijo, da se peča angleška tajna služba in diplomatične agencije s samostojno preiskavo.

Nekateri tukajšnji dobroinformirani ljudje se prav nič ne čudijo poročilom o zaroti, kajti v poročilih na angleško vlado glede zadnjih sestankov komunistične internacijonale v Moskvi, je rečeno, da se je razpravljalo o vprašanju bojevite komunistične akcije v Angliji in da so bile sprejete številne resolucije, ki se pečajo s tem.

PARIZ, Francija, 30. aprinla. — Zastran streljanja, ki se je završilo pretekli teden, so uveljavile francoske oblasti izvanredne varnostne odredbe, da zajamčijo red tekom proslave prvega maja.

Vse čete v pariškem okraju bodo v vojašnicah pripravljene za vsako silo. Deset velikih tovornih avtomobilov bo nastanjenih pred policijsko prefekturo, da prevažajo rezerve. Policija na motornih kolesih bo patrulirala po mestu, in več policijskih komisarjev in sodnikov bo nastanjenih v policijski vojašnici, da postopajo z vsemi demonstranti, ki bi ne bili mirni.

RIM, Italija, 30. aprila. — Epoca opisuje danes to, kar imenuje italijanska policija razkritje italijanske panoge mednarodne komunistične zarote, ki je baje v tesni zvezi z zadnjimi terorističnimi dejanji na Bolgarskem. List pravi, da je policija v zadnji noči preiskala več hiš, da je izvršila številne aretacije ter zaplenila dosti dokumentov.

Iz Napolja poročajo, da je pridržala policija 122 oseb osumljenih organiziranja delavske stavke na dan prvega maja.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $17.30 2000 Din. — $34.40 5000 Din. — $85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo poseboj 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.40 500 lir $22.50
300 lir ..... $13.80 1000 lir $44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo poseboj po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trsta.
Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razlega nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 6887.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* Louis Benedik, *treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

VOJNE IGRE V PACIFIKU

Mornariške in armadne vojne igre na Havajskem otočju so zaključene in nekateri newyorški listi javljajo, da so bile potopljene vse ladje napadalnega brodovja, dočim izjavljajo drugi, da ni bila nobena potopljena in tretji, da nikdo ne ve, koliko jih je bilo potopljenih in koliko ne.

Značilni znak bojne igre je, da ni mogoče naatančno ugotoviti, katera stranka je prva izzvala nasprotnika ter ga uničila, kajti vojne se vojujejo brez krogelj. Nadaljni značilni znak vojnih iger pa je, da se prične po njih izključenju boj med nasprotnimi si izvedenci, ki hočejo vsi dokazati, da so izidi pokazali moč in točnost prejšnjih domnev vsakega izvedenca. Tretji značilni znak vojnih iger pa je, da ima javno izgubo in sicer v obliki davkov, če zmaga na bojnem polju ta ali ona stranka. Biznes mornarjev in vojakov je igrati vojne igre, da se ugotovi, na kakšen način je mogoče izdajati denar za obrambo; za obrambo, če je napad že dosti močan: za napad, če je obramba vse, kar je treba.

Vojne igre so tradicijonalna in potrebna stvar pri vzdržanju oboroženih sil. Igrali jih bodo, dokler bodo imeli narodi mornarice. Nemogoče pa je misliti o tem razkazovanju sil pri Havajskem otočju in nameravanem potovanju ameriškega brodovja na obal Avstralije, — ki se zdi, z japonskega stališča, križarenju japonskega brodovja ob obali Nižje Californije. — brez spoznanja, da bi lahko igrali iste vojne igre prav tako dobičkanosno tudi v Atlantiku.

Mirovne igre so dosti težje kot pa vojne. Zahtevajo, kot v slučaju ameriških odnošajev z Japonsko, zadosti zdrave pameti od strani kongresa, da se izključi potom zakonodaje kakih 140 japonskih priseljencev ter s tem namenoma žali celi narod.

Zahtevajo, kakorhitro je bila napravljena taka napaka, zadosti poguma, da se prizna napako ter izloči sekcije postave, ki so prav tako nepotrebne kot so škodljive.

Mirovne igre v slučaju ameriških odnošajev z Rusijo zahtevajo zadosti spoznanja dejstev, da je z Vladivostokom in njegovim zaledjem Rusija pacifična sila, katere ni mogoče na dobičkanosen način izključiti z pacifičnih dogovorov ali pridobiti njeno prijateljstvo z žaljivkami in blatenjem.

Pred tremi leti, tekom razoroževalnih konferenc v Washingtonu, je bilo sklenjeno, da Združene države privolijo v opust možnosti obrambe Filipinov in opust diplomacije na Daljnem iztoku, ki temelji na sili.

Izurjeno in inteligentno državništvo bi sledilo tem koncesijam s poskusom, da se kultivira prijateljstvo Japonske, s poskusom, da si pridobi prijateljstvo Filipincev, s poskusom, da se vzame vpoštev važnost Rusije pri uveljavljenju miru na Daljnem iztoku in s poskusom, da se nadomesti nepreveč soliden dogovor med štirimi silami s kako vrsto zveze z ostalim svetom, v notranjosti Lige ali pa izven nje.

Ameriško državništvo pa ni storilo nobene teh štirih stvari. Nehali smo igrati vojno ob Havajskem otočju.

Nismo igrali miru in nismo izza leta 1922 izboljšali izgledov varnosti in zaupanja v Pacifiku, čeprav smo imeli najboljše prilike za to.

Dopisi.

Hoboken, N. J.

Rojaku Johnu Veselu je povozil avtomobil sedem let starega sinčka Filipa. Poškodovan je težko, toda zdravniki upajo, da ga bodo ohranili pri življenju.

Nahaja se v St. Mary bolnišnici.

Olyphant, Pa.

Vem, da se bo vsak naših čitateljev malo začudil, ko bo čital vrstice iz naše "velike" naselbine. Saj je celih pet slovenskih družin tukaj. Zdi se mi včasih kakor da bi nas nekdaj voda pustila, da smo ostali na tem bregu.

Pred nekaj dnevi sem se odločila, da pojdem pogledat v Cleveland. Hotela sem poiskati ali videti katero mojih starih prijateljic in prijateljev. Prišla sem k svoji daljni sorodnici, Mrs. Ostanek, katera vem, da je komu znana. Postregla nam je prav izborno. Vedela sem dobro, da se nahajam med samimi Slovenci.

Po par dnevih sem prišla k neki slovenski družini, katerih ime mi pa ni znano. Vprašala sem po enem in drugem, nakar sem se počutila popolnoma srečno. Izvedela sem, da moj bratranec stanuje v sosednji hiši in v par minutah sva že govorila. To je Jakob Telban.

Pri družini Karlinger se mi je zdelo, da sem doma. Vsi so bili prijazni in postrežljivi. Razkazali so mi po Clevelandu lepe hiše in prodajalne Slovencev. Bila sem tam ob času, ko so imeli v Narodnem domu igro. Nestrpno sem čakala začetka. Velika dvorana je bila napolnjena do vsakega kotička. Pričetek je bil ob pol osmih, pa ako se ne motim, menda je trajalo do pol ene. Igra je bila zelo ginljiva; nisem se mogla ubraniti solz. Obenem sem se pa čudila tako dobro izvežbanim slovenskim igralcem. Žares vsa čast jim!

Po igri pa zopet nazaj h Karingerju in v par minutah je bila miza polna vsakovrstnih jedi. Tako smo se zabavali do treh zjutraj.

Devet dni v Clevelandu je bilo ame zelo veselih, toda minuli so o prehitro. Kamor sem se obrnila amo naša govorica, ki nam gotovo gre še vedno bolj gladko kakor tuji jezik.

Ker se mi ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti, zatoraj lepa hvala vsem, pri katerih sem bila na obisku ter vsim onim, ki so me spremili na postajo, da sem se vrnila nazaj na naš grič v Olyphant, Pa.

Ni mi žal, da sem obiskala moje mance izza mladih let. Teh par dni se mi zdi, da so bili najlepši zame, kar sem v Ameriki.

Pozdrav vsem čitateljem Glasa Naroda, posebno pa zdravstvujte vsi clevelandski Slovenci!

Mariam Svete.

Chicago, Ill.

"Glas Naroda", za Boga milega, — zopet napadaš vero, častito duhovščino in vse, kar je božjega. Ali ne veš, da je Koverta svet mož? Kadar mu kaj daš v album, v istem trenutku napadaš Boga, vero in tako naprej. Imej malo več spotovanja do častitega (vsaj tako se sam imenuje) Koverto. Ob prilodu častitega sem v Chicago, so nekateri dobri farani prav živahno razpravljali, kako bi fara boljše napredovala. Možje so ukrepali na razne načine in svetovali dokaj dobrega. On nekaj časa posluša, potem pa hitro poseže vmes: Jaz imam boljšo idejo in ves drugi sistem: Ampak za menoj! Ko sem imel tukaj misijon, sem vas, možje in žene, dobro spoznal. Rečem samo to, da z vašo pomočjo povzdignem chicaško naselbino in sebe v par letih na visoko stopinjo. Vedeti morate, da je tukaj biznes, biznesman sem pa jaz. To bo tudi vam koristilo. Kar se pa tiče rdečih, jih bom v par mesecih naredil črne, če prav sem jaz dokaj rujav. Jaz imam zasiombo, imam dva lista, Ave Marijo in Slogo. To je moja gajžla. Od vas pa zahtevam, da boste potem stali hrabro na moji strani. Daljša navodila bom dal pozneje. Tako so se bili pogovorili, in res, biznes se je začel. Sloga se je prelevila v Edinost. Izpred altarja, namesto da bi imel nauke Kristusove, je cigaril in še zdaj cigani ubogi narod. Sprva so mu še lezli precej na limance, ko so pa izprevideli, da je le leto za letom kljub velikim dohodkom zmiraj toliko ali več stroškov, so se pa spametovali. Opuščajo cajtenge, darila so manjša v cerkvi. Njegov biznes je slabši in kar očividno propada. Seveda on trdi: Kdor se ne strinja z menoj, je proti meni, proti Bogu. Mi pa drugače mislimo. Zdaj misli zopet na šolo in Narodni dom, katerega nam je obljubil. Trda je, ampak kot kaže, bo naprtil kakih 150 tisoč dolarjev bremena na ubogo slovensko katoliško revščino. Boljše bi bilo, da ga ni nikdar vlak pripeljal ali vrag pripesel v Chicago.

Naročnik.

Število ljudi na zemlji.

Celokupno število ljudi na zemlji znaša 1,500,000,000. Govore na 3064 različnih jezikov in izpovedujejo 1000 religij. Vsako leto umira 35,200,000 ljudi, rodi se jih pa 36,800,000. Vsako leto se torej človeštvo pomnoži za 1,500,000. Srednja starost človeka je 38 let, vendar pa umira 25 odstotkov ljudi pred dovršenim 17. letom. Na 1000 pride samo 1 stoletnik. Ženske in ročni delavci žive dlje nego moški in inteligenca. Divjaki so neprimerno bolj podvrženi izumiranju nego kulturni narodi.

Cankarjev "Hlapec Jernej" v italijanščini.

Pred kratkim je izšel v italijanskem prevodu Cankarjev "Hlapec Jernej in njegova pravica". Prevod knjige je oskrbel znani tržaški publicist Ivan Regent s pomočjo G. Sussaka. Italijanska kritika je delo zelo simpatično sprejela. Poleg drugih listov je prinesel oceno dela kot takega tudi tržaški "Piccolo", kjer hvali poročevalec Silvij Benco Cankarjeve umetniške vrline in primerja "Hlapca Jerneja" z nekaterimi povestmi Leva N. Tolstega.

Smrt najstarejše Ljubljančanke.

Preminula je v 100. letu svoje starosti Marija Paulin, vdova po grajskem upravitelju, mati direktorja botaničnega vrta v Ljubljani, Alfonza Paulina. Pokojnica je bila najstarejša Ljubljančanka.

Peter Zgaga

Danes je prvi maj.

Včasih je bil ta delavski praznik vzornejše praznovan kot je dandanašnji.

Spominjam se prvih majnikov, ki so jih praznovali pred petnajstimi ali dvajsetimi leti v mojem rojstnem kraju — v srebrni idrijski dolini.

*

To je bil dan — sijajnejše praznovan kot sta bila Božič in Velikanoč.

Zjutraj ob štirih je bila budnica.

Vsa Idrija, moški, ženske in otroci — se je zbrala na glavnem trgu. Muzikantom res ni bilo treba nikogar buditi.

Iz vsake hiše je molela zastava. Največ rdečih, dosti slovenskih, malo cesarskih, pa tudi kaka papeška je bila vmes.

Celo tehanta je mikalo, da bi jo razobesil, pa so ga vseeno radi imeli, četudi je ni.

*

Nato se je vršil veličasten sprevod po idrijskem mestu in krog idrijskega mesta.

Takoj za godbo je prvi stopal sodrug Anton Kristan. Že tedaj je bil precej rejen.

*

Ob devetih dopoldne je bil na glavnem trgu svečan sprejem duše slovenskega socijalizma — Etbina Kristana.

Nalašč se je bil pripeljal iz Ljubljane, in za dve pesti velik krvavo-rdeč nagelj mu je mahadral iz gumbnice.

Nato je bilo javno zborovanje v dvorani pri "Črnem orlu".

Obi Kristana sta tekmovala, kateri bo boljše povedal. In res je vsikdar drug drugega prekosil.

Popodne je bila veselica v Podroteji, ki je trajala ponavadi do večera drugega dne.

Pa je bilo res lepo pred petnajstimi leti.

Toda da napravim naglo bilanco:

*

Dandanašnji se psu boljše godi kot se idrijskemu rudarju.

Anton Kristan je milijonar, baje v dolarjih ne samo v dinarjih.

Etbin Kristan je jugoslovanski kraljevski komisar.

*

Včeraj so bili usmrčeni v Sing Singu trije morilci: brata Diamond in Farina.

Vsak treznomisleč človek je proti smrtni kazni.

Če je pa smrtna kazen v civilizirani državi slučajno uveljavljena, naj zadene vsakogar, ki ji je po postavah podvržen.

Tudi morilci, ki so slučajno milijonarji, naj bi ne bili izvzeti.

*

Koverta ne more biti brez štacune.

Kakorhitro mu ena falira, takoj drugo odpre.

Sedaj naprimer je začel prodajati zlate knofe.

*

Malo prepozno je prišel s svojo idejo na dan. Zlati knofi so se že preživeli med ameriškimi Slovenci.

Če bo sploh kaj prodal, bo prodal edinole Grdini, Majku Cegaretu in še par drugim, ki so kar neumni za šarže.

*

Neka ženska odločno zatrjuje, da so vsi moški enaki. Drugega ji ni svetovati kot to, naj se poroči s tistim moškim, ki pravi, da ženske pozna.

*

Urednik je dobil pismo s sledečo vsebino:

— Prosim, svetujte mi. Stara sem trideset let, čedna in precej bogata. Že deset let izbiram ženina, pa ne morem nič kaj prida izbrati. Kaj naj storim?

Urednik ji je baje odgovoril:

— Hvala lepa za zaupno vprašanje. Drugega vam ne morem svetovati, kot da iščete ženina še kakih petnajst let. In tistega, katerega boste po petnastih letih srečali, vzemite za moža — sevéda, če vas bo hotel.

Novice iz Jugoslavije.

Zaradi poljuba.

V Račicah poleg Šibenika se je pred kratkim odigrala neobičajna tragedija, ki ima za vzrok ljubezen. Kmečki sin Marin Županovič je že dalje časa zalezoval pastirico Filo Bogavčičevo, najlepšo deklico v selu. Fila ni hotela nič vedeti o vsiljivem ljubimcu. Bala se je namreč njegovega mrkega obraza, kateremu ni hotela zaupati tajnosti svoje duše.

Fila je pasla ovce navadno blizu morske obale. Tja je običajno prihajal Marin, ki je deklico nadlegoval z raznimi ponudbami. Bil je navadno nasilen, zato se ga ga je dekle balo. Te dni je svoj poskus ponovil. Prijel je Filo za roko in jo nekaj časa držal s silo. Potem jo je jezno vrgel ob tla. Pastirica ga je prosila, naj ne bo ž njo tako brutalen, in mu je rekla, naj jo vsaj poroči, če že hoče, da bo njegova. Marin ni odvrnil besedice. Deklico je po tem dogodku popadla tolika trudnost, da je padla v omotico. Zadremala je in ko se je zbudila, ni vedela, kaj je pravzaprav ž njo. Bila je vsa zmedena. Ker ni videla Marina več poleg sebe, ji je prišlo na misel, da je morebiti onečaščena. Ta misel je tako razburljivo vplivala na njo, da je skočila v morje in utonila. Pastirji, ki so videli, kako se je pognala z nabrežja v Tribuna, Slobodni čujmo, Obzor, vodo, se jo hoteli rešiti, pa niso mogli storiti ničesar, ker so valovi požrli truplo.

Dva dni pozneje je morje vrglo nesrečnico na suho. Ker ni bilo splošno znano, kako je pastirica končala svoje življenje, so oblasti sprva sumile, da se je pripetil zločin. Komisija je obducirala truplo in ugotovila, da ni povoda misliti o kakem nasilju nad Filo, ki je umrla nedolžna. Kljub temu pa je bil Marin Županovič aretiran. Pri zaslišanju je izjavil, da je sprva imel s Filo brutalne namene, pozneje pa, ko je videl, da leži deklica pred njim brez moči, in se ne more ustavljati skušnjavi, se mu je žrtev tako zasmilila, da je samo pritisnil poljub na njeno lice in potem odšel. Revica Fila pa si je zaradi tega poljuba vzela življenje.

Tožba ministra dr. Lukiniča proti zagrebškim listom.

Minister pravde, dr. Lukinič, je vložil tožbo proti odgovornim urednikom vseh zagrebških listov, ki so glede dvignjenja sekvestra nad veleposestvom kneza Thurn-Taxisa objavili tendenciozna poročila. Skupno je prijavljenih zagrebškemu državnemu pravdništvu 9 tožb in sicer proti sledečim listom: Jutarnji List, Večer, Hrvat, Hrvatsko Pravo, Slobodna Tribuna, Slobodni čujmo, Obzor, Hrvatska in Nedjelja.

Jugoslavia irredenta.

Dvojezični lepaki rimskega finančnga ministrstva

so bili nalepljeni v Malem Lošinju. S temi lepaki se vabijo mladeniči v finančno službo. Italijanski napihnjenci so kar zarjuli, ko so zagledali te lepake, in vsi besni so potrgali te lepake, ne upoštevajoč dejstva, da jih je dale nalepiti centralna oblast. Neki list v Puli je prišel nato na dan ž drzno lažjo, da je Lošij čisto italijanski kraj in se zgraža, da v Rimu tega ne vedo.

V Rimu torej že vedo, da so na istrskih otokih Hrvatje ali domači Italijanaši (poturice so najhujši!) tulijo, da je vse italijansko po Istri in okrog nje. Pa vendar ni in tudi ne bo. Dolžnost centralne oblasti v Rimu je, da kaznuje one, ki so potrgali lepake in jih nauči mirnega sožitja z domačim hrvatskim prebivalstvom.

Komunistična "Kulturna zveza" v Idriji razpuščena.

Politična oblast je razpustila "Kulturno zvezo", središče komunistov v Idriji in zaplenila vse knjige, spise, slike in zastave ter jih dala v shrambo na županstvo.

Prošnja vpokojenih rudarjev v Idriji,

da bi se jim pokojnina točno izplačevala, bo menda vendar končno ugodno rešena. Za rudarje je posredoval pri ministrstvu tudi slovenski poslanec dr. Besednjak, ki je izvedel, da se izdajo za sedaj odloki o približni pokojnini, kakor se določi za posamezne rudarje. Tako dobijo družine hitro pomoč. Odloki se lahko pozneje še nekoliko izpremene.

Radi bigamije.

Fran V. iz Trsta je bil obtožen bigamije. Tekom vojne je bil v Lvovu vojak avstrijske armade. Leta 1917 je imel avtomobilski incident, vsled katerega je ostal v hiši mladenke, ki je potem postala njegova žena. Nobenega razmerja ni imel ž njo, pač pa njegov poročnik Liebman. Nekega dne ga je poročnik pozval k sebi in mu ukazal, da mora poročiti ono mladenko, Angelo G. Fran. V. se je branil, ali poročnik je zahteval, da se mora pokoriti, sicer ga pošlje takoj na bojno fronto v prve vrste. F. V. se je ustrašil in se udal. Ob 10. je bila poroka, ob 17. pa se je že moral odpeljati na italijansko fronto. Tako ga je poročnik Liebman prisilil k poroki in svoje besede ni držal, marveč je ubogega F. V. odstranil in poslal proč na italijansko fronto. Tako je pripovedoval pred tržaško sodnijo F. V. in dostavil še, da od takrat dalje ni videl nikdar več tiste poljske žene. Ko se je vrnil po vojni v Trst, je pisal v Lvov svoji poročenki, ali ta je odgovorila, da ne pride v Trst. Leta 1921 se je poročil v Trstu in ima sedaj dva otroka. Tržaška škofijska kurija je izjavila, da druga poroka ni veljavna, marveč prva. Tribunal je obsodil F. V. na 6 mesecev zapora, ali ta kazen mu je odpuščena v mislu kraljevskega dekreta iz marca 1921.

Uscda učiteljev.

Šolsko skrbstvo v Trstu naznanja, da izide odredba, po kateri bo omogočeno drugorodnim učiteljem, da lahko dobe službena mesta tudi na italijanskih šolah.

Vsposobljenost za to dobijo po dveh ugodnih inšpekcijah in po priporočilu šolskega skrbništva. Precej čudno se glasi ta nova odredba in ker jo tržaški "Picolo" pozdravlja in hvali na vse pretege, že ne more vsebovati za slovensko učiteljstvo nič dobrega. Morda ima služiti le v odstranjevanje našega domačega učiteljstva, da se bodo toliko lažje za slovenske šole imenovali italijanski učitelji. Slovenski učitelji ne iščejo služeb ne po elegantnih učilnicah v Rimu, pa tudi ne marajo iti v Kalabrijo, kjer so šolski prostori največ svinjakom podobni, marveč hočejo stati v domači šoli med domačim prebivalstvom!

Italijanska igra s šolo med Slovenci in slovenskim učiteljstvom je že do skrajnosti ostudna in predstavlja ogromno sramoto kulturne Italije!

Prisega italijansih železničarjev.

Novi službeni reglement za italijanske železničarje predpisuje za vsakega, ko nastopi železniško službo nastopno zaobljubo:

"Obljubljam, da bom zvest kralju in njegovim naslednikom. Obljubljam, da bom spoštoval ustavo dežele in da bom izpolnjeval zvesto svoje službene dolžnosti. Nadalje izjavljam, da ne pripadam nobenemu druženju ali stranki in da ji tudi ne bom pripadal, katere delovanje je z mojo službeno dolžnostjo nezdružljivo.

Orjaško deblo

je pripeljal na goriško postajo posestnik Pavlin s Trnovega. Dolgo je bilo 8 m, težko z vozom 51 kvintalov. Ta hlod je bil spodnji del ogromne jelke. Poslali so ga v ladjedelnico v Tržič, kjer ga porabijo pri gradbi brodov.

Izza kulis strašnega umora.

Natančno poročilo, kako se je posrečilo madžarski policiji izslediti morilca mlade pustolovke. Nekaj draguljev so dobili, dosti jih pa še vedno manjka. Morilec, ki je izvršil malo pred aretacijo samomor, ni bil pri zdravi pameti.

Poročali smo že obširno, da so oblasti slednjič izsledile rafiniranega morilca madžarske lepotice Leirerjeve in da si je mož tik pred aretacijo pognal kroglo v glavo. Policijski nadzornik Sevčik je povedal po povratku iz Sternberga v Olomuc marsikaj zanimivega o tem, kako je izsledil morilca Poederja. Prvotna domneva, da je bil Poeder ničvrednež, se ne potrjuje. Zločin ga je zelo potrl. Na sled so mu prišli tako-le:

31. marca je sedel agent neke oglasne tvrdke Dohnal v olomuški kavarni z nekim moškim, ki mu je bil na las podoben. Tega moža je potreboval Dohnal, da izvede svoj drzni načrt. Prosil ga je, naj si preskrbi potni list za Madžarsko. S tem potnim listom bi pa potoval Dohnal, ki je moral baje nekje na Madžarskem izslediti neke dragulje ter jih vzeti s seboj v Olomuc. Na svoje ime ni hotel potovat, ker se je bal, da bi njegov odhod zbudil pozornost. Ali Dohnal je imel s svojim zaveznikom smolo. Njegov neprostovoljni pomočnik je bil policijski konfident, ki je seveda takoj opozoriti policijo na sumljivega agenta. Zadeva s potnim listom se je zavlekla do 4. zjutraj in Dohnal ga je imel že malce pod kapo. Zato se je tudi zagovoril in izdal, da gre za dragulje, ki jih je Poeder spravil pri svojih znancih. Prijatelja sta se ločila in Dohnal je odšel v hotel "Pri lesenem zvonu." Sestati bi se morala drugi dan ob 11. Ob tem času so Dohnala aretirati. Na policiji je izpovedal, da mora biti morilec Poeder ti čas v Sternbergu, kamor je povabljen tudi on kot podnajemnik pri lastniku tiskarne Bedrichu Plechu v Obloukovi ulici 46.

Višji policijski nadzornik Sevčik je takoj nato odpotoval z detektivom Vaclavkom v Sternberg, ker se mu je zdelo, da mora stanovati v isti hiši tudi morilec Poeder. Oba policijska organa sta naprosila orožniškega kapetana Zahradnika za stražo v civilni obleki, ki jima pa ni bila dovoljena. Spremljal ju je orožnik v uniformi. Tako se je zgodilo, da je Poeder, videč kaj ga čaka, izvršil samomor in odnesel v večnost zagonetko drznega umora v Budimpešti. Po naključju je šel tudi orožniški stražmojster mimo okna dotične hiše, tako da ga je morilec lahko opazil. Ko so stopili v sobo in je počil strel, je planil nadzornik Sevčik na morilca, misleč da hoče ustreliti njega. Takoj nato je spoznal, da si je Peder sodil sam. Pod odejo je držal morilec v levi roki samokres, desnica pa je bila vsa črna od smodnika. Smrt je morala nastopiti takoj, ker policijski nadzornik na vprašanje: Ali ste vi Poeder? ni dobil odgovora. V stanovanju so našli Dohnalove legitimacije, njegove fotografije in domovinski list na ime Josefa Hoelsnerja, elektrotehničnega pomočnika. V predalih je našel detektiv Vaclavek kup sežganega papirja, in ga previdno zbral in pregledal. Sredi tega papirja so bila tri obžgana papirja v madžarskem jeziku. Prvo pismo je pisal Poeder svoji materi in se glasi:

"Moja draga, dobra, sladka mamica! Odpusti mi, da sem ti prizadel na stara leta toliko hudega. Lahko mi verjameš, da mi ne bo več dobro na svetu, kakor mi je bilo nekoč, ker moram tako ali tako poginiti. Moja bolna pljuča niso več za tako življenje. Zbogom, moja draga, dobra mamica, snideva se na onem svetu. Tvoj ljubeči sin Gyula."

Drugo pismo, naslovljeno na sestro, se glasi: "Moja mala, sladka sestrica! Zbogom in ne žaluj za svojim bratom! Bom na varnem kraju, kjer ni več skrbi ne bolesti. Bog te blagoslovi. Poljublja Te tvoj brat." Zadnje pismo je napisal Poeder svoji ljubljeni: 'Moja sladka Gizela, zbogom! Odpusti mi, da ne more mveč prenašati tega mučnega in bednega življenja. Blagoslovi te nebo, odpusti mi!"

Iz teh pisem in iz okolnosti, da Poeder ni streljal pred smrtjo v nadzornika Sevčika, je posneti, da se je oglasila v njem po umoru vest. Daktiloskopično so točno ustanovili njegovo identiteto. Dohnal trdi pri njegovem zasliševanju, da ni vedel, da gre za Poederja. Srečala sta se koncem decembra v Košicah v neki gostilni, kjer se mu je Poeder predstavil kot Jakob Schlesinger. Popila sta nekaj steklenic vina, nakar sta skupno odpotovala v Sternberg. V ki ga je Dohnal že prej poznal, ker je imel v Sternbergu nekoč tiskarno. Poeder je pravil, da ima mnogo denarja in da bi lahko razširil Plechevo tiskarno. On in Dohnal bi bila kompanjona. Nastanila sta se pri Plechu in Poeder je dal Dohnalu dva naslova, kjer so bili skriti dragulji. Za drugi naslov je dal morilec svojemu znancu tudi fotografijo, da bi mu brez obotavljanja izročil dragulje Vsa pisma je zašil Dohnal v suknjo, kjer so jih tudi našli. V njih piše Poeder, da živi v veliki stiski, da se namerava naseliti nekje v okolici Prage ter si spremeniti obraz z vitrijolom tako, da ga ne bi mogla spoznati lastna mati. V Košicah, kamor je odpotoval Sevčik z Dohnalom, so vodili preiskavo dva dni zaman in šele Dohnal je opozoril policijo, da so dotične ulice, označene v pismih, v Budimpešti, ne pa v Košicah. Policija se je takoj odpeljala na madžarsko mejo, kjer se je sestala z madžarskimi detektivi, ki so vodili preiskavo o tej aferi v Budimpešti. Ugotovili so, da znaša vrednost draguljev 40—50.000 Kč. To so briljanti, zapestnica, prstani itd.

Najnovejša poročila iz Budimpešte poročajo, da je prišlo v aferi umora Amalije Leirerjeve do senzacionalnega preokreta. Policija v Budimpešti je namreč aretirala inspektorja mestne elektrarne Ladislava Okolicsanyja. Do aretacije je prišlo na podlagi Dohnalove izjave v Košicah, da je Okolicsanyi vedel za umor Leirerjeve in da so najdražji dragulji skriti pri njem. Okolicsany zanika, da bi vedel o umoru in ropu, priznati je pa moral, da je bil dober prijatelj Poederja in da je pozval tudi nekega Chudaczka, ki ga dolže soudeležbe pri umoru. Ugotovljeno je da je prišel Poeder z legitimacijo uslužbenca mestne elektrarne v hišo, kjer je stanovala Leirerjeva in je takoj izvršil svoj grozni čin. Preiskava je dalje dognala, da imata Okolicsany in Poeder na vesti še drugi umor, ki je bil izvršen lani v Budimpešti, kjer je bila umorjena in oropana neka Tausigova. Oba sinova umorjene je zaslišala policija. zpovedala sta, da je bila njena mati dobro znana z uradnikom elektrarne Mesarsom, ta pa je bil v intimnih zvezah z Okolicsanyom. Vdova Tausigova je bila umorjena pri belem dnevu. Morilec je čakal v stanovanju, kamor se je splazil, in ko je prišla nesrečna žrtev s trga, jo je zahrbtno napadel, potegnil nazaj, vlekel od vrat do vodovoda ter jo ubil.

Kapitan dr. Vogel je vodil v ponedeljek v Sternbergu preiskavo o tem, kdo je poslal Poederju in Dohnalu denar. Pri preiskavi so našli original brzojavke z dne 17. marca, kjer Poeder brzojavlja madžarskemu inspektorju elektrarne Okolicsanyju v Pešto, da nujno potrebuje denar. V levem kotu blanketa je kot pošiljatelj naveden Dohnal. Ta del brzojavke je napisal Dohnal, dočim je pisal madžarsko besedilo Poeder Ugotovljeno je tudi, da je Okolicsany poslal denar Poederju takrat, skupaj 54 švicarskih frankov. Te dni so odpotovali madžarski detektivi v Košice, od koder so obvestili policijo v Olomucu, da so tam aretirali dva morilčeva pomočnika. V Lučeneu je bil te dni aretiran Poederjev znanec Geza Breiter.

AMERIŠKI DREDNOT

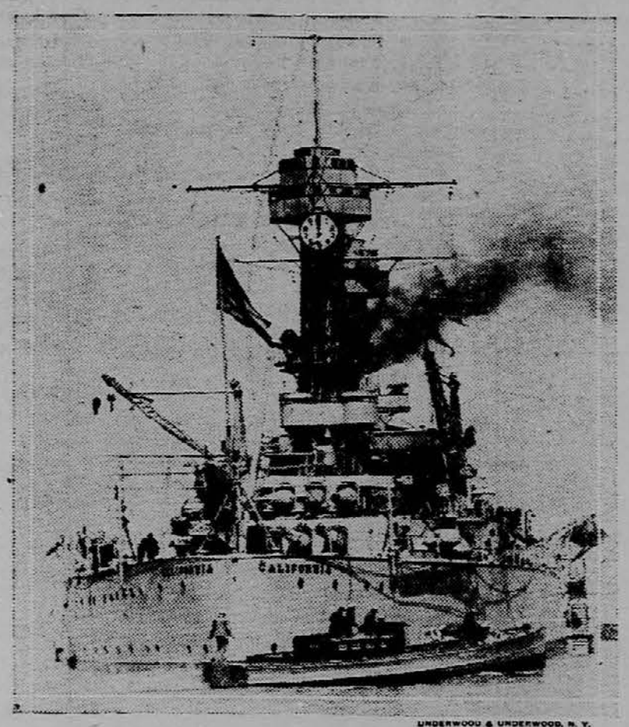

Slika nam predstavlja veliko ameriško bojno ladjo "California", ki se je udeležila letošnjih ameriških mornariških manevrov pri Havajskem otočju.

Poederjeva afera se je razvila v največjo kriminalno senzacijo. Kakor je bilo pričakovati, so igrali v tej zadevi zelo važno vlogo politični momenti. Preiskava v Budimpešti je dognala, da je bila v mestni elektrarni cela zločinska tolpa, čije načelnik je bil inspektor Okolicsany. V umor Leirerjeve so zapleteni štirje uslužbenci elektrarne in sicer Okolicsany sam, dalje v Olomucu aretirani Karel Hudezek, v Pešti aretirani Bollach, pri katerem so našli del dragocenosti, ukradenih umorjeni Leirerjevi, in slednjič pokojni Poeder sam. Okolicsany je zelo eleganten gospod in bližnji sorodnik odvet. dr. Okolicsany-a, bivšega madžarskega poslanca. Okolicsany je bil član častniškega detachementa v hotelu Britannia, po padcu boljševiškega režima pa je funkcijoniral na čehoslovaški meji kot poveljnik samostojnega oddelka ter tihotapil sladkor z Čehoslovaškega na Madžarsko. Z bratom sta napadla l. 1920. na čehoslovaškem ozemlju posestnika Leopolda Balinta ga pretepla do smrti in mu ukradla 300.000 Kč. v gotovini in za 100 tisoč Kč. dragocenosti. Njegov brat je bil zato obsojen na 10 let ječe. Okolicsany pa na 9 mesecev Ko je senat proglasil obsodbo, je prišel na sodnijo Poeder in izpovedal v prid Okolicsanyju, tako da je bila obsodba razveljavljena in moža so obsodili samo na 21 dni zapora. Iz hvaležnosti je Okolicsany prejel Poederja v službo v mestno elektrarno, spočetka kot pomožnega delavca, pozneje pa kot uslužbenca, ki je hodil po hišah meriti porabljeno energijo. Okolicsany ima obsežne politične stike ter se je udeleževal raznih terorističnih akcij v Pešti, med drugim tudi bombnega napada na operetno gledališče. Izdajal se je za nadporočnika in je bil zaupnik iredentistične organizacije "Krvava zveza dvojnega apostolskega križa." Je tudi ugledni činitelj organizacije Probujajočih se Madžarov.

Ko so ga aretirali, se je delal na policiji tako nedolžnega, da so ga hoteli že osvoboditi, kar se je zglasil na policiji omenjeni Balint in izjavil, da je zločinec, ki ga je oropal i nnapol ubil. Zato so Okolicsanyja pridržali v zaporu. Kmalu je prišlo iz Olomuca brzojavno obvestilo, da je Hudecsek pri zasliševanju izjavil, da je Okolicsany pošiljal njemu in Poederju denar in da je zapleten v umor Leirerjeve in Tausigove. Okolicsany trdi, da o umoru nič ne ve, da Poederja in Hudeczka sicer dobro pozna, toda njegovi stiki z njima so samo političnega značaja. Pošiljal jima je denar na Čehoslovaško v svrho vohunstva in iredentizma. Ta trditev je deloma resnična, ker je Okolicsany vodilni član tajne iredentistične organizacije. Policija je dognala, da je bil mož dobro znan z umorjeno vdovo Tausigovo in da je poslal neke neznance ki jim je povedal vse podrobnosti o njenem stanovanju, da bi jo lahko našli in ubili.

KRVOLOČEN VOLK

V Trnavi se je pripetil neverjeten slučaj. Dasi gre vreme že na pomlad in je mraza čedalje manj, vsled česar se zverine, posebno volkovi, umikajo vedno globlje v planine, se je vendarle te dni ponoči prikradel volk v sela ter napadel osmero oseb ženskega in moškega spola.

Stvar se je zgodila tako-le: mati sel jaka Budimira Staršiča. Zagorka Staršič je čula, da postaja živina v domačem hlevu nemirna. Vstala je in se podala v hlev. Že pri vhodu je opazila, da so vrata na tleh. Ko je hotela stopiti v hlev ji je pridrvela naproti temna pošast. Bil je volk ki se zagnal v žensko z vso silo. Zagorka je zavpila na pomoč. Iz hiše je pritekel sin Vladimir, na katerega se je volk takoj vrgel. Ko je tudi on zaČel kričati, ga je zver ostavila in jo ubrala dalje. Zagorka Staršič je medtem opazila, da ji je volk zadavil v hlevu pet ovac.

Zverina je nato odšla naprej v hlev Stevana Gozdenoviča ter je tam začela klati živino. Hišni gospodar se je dvignil z ležišča in je hotel pregnati volka, toda ta ga je vrgel na tla ter mu odtrgal spodnjo ustnico. Na pomoč sta mu pritekla mati in sestra. Zverina se je zaporedoma vrgla na obe ženski, obgrizla je mater po vratu, dekleta pa je oklala v roko.

Z Gozdenovičevega dvorišča je volk ušel v sosedno dvorišče Andjelka Bubajiča, kjer je posestnika podrl na tla ter mu odgriznil nos. Mater, ki je prihitela ogroženeu na pomoč, je volk takisto vrgel na tla ter jo poškodoval na obrazu in rokah. Končno se je lotil živine Velimira Čupoviča, kateremu je zadavil dve ovci. Velimir je prihitel z batino v roki, da brani svojo čredo, a razdražena zver se je vrgla tudi nanj ter ga ogrizla po vratu, mu spačila lice in ga tako zmrcvarila, da bo težko okreval.

Ta dogodek je vzbudil v Trnavi in bližnjem sosedstvu mnogo pozornosti in seveda tudi obžalovanja nesrečnih žrtev.

Italijanski narednik.

Pri drugem alpinskem polku v Cuneu je služil Gaudenzio Martinotti kot maresciallo. Pri polku se je obnašal tako, da nas spominja na mogočne gospode "feldvebljne", iz avstrijskih časov. Pa tudi polkovnik mu je vse zaupal. Martinotti je začel zaupanje zlorabljati in ponarejati odpustnice za vojake ter dovoljenja za dopuste. Samo do njega se je moral obrniti vojak ali kdo njegovih svojcev, seveda z lirami, pa je dosegel, kar je hotel. Takrat je bil nabral Martinotti tekom časa 200 tisoč lir. Sedaj je obsojen na 10 let ječe.

ADVERTISE in GLAS NARODA

SEDEM ŽIVLJENJ IMA NA VESTI

Pariški list obravnavajo strahovit slučaj, ki je bil odkrit te dni in ki je silno razburil prebivalstvo malega provincijalnega mesteca Nieues. Prijeta je bila usmiljenka Antonietta Sieri, ki je namenoma zastrupila sedem oseb. Zločinka bi verjetno poslala še več ljudi na oni svet, da niso bili njeni zločini slučajno razkrinkani.

Sierijeva je rodom Italijanka in je prišla šele pred letom dni v Francijo ter se nastanila v mestecu Saint Gilles. Preteklost te žene je zagonetna. Gotove okoliščine pa dokazujejo, da ima na vesti gotovo še več zločinov. Francoske oblasti so se v svrho informacij obrnile na italijansko policijo.

V mestecu Saint Gille je živela Sierijeva skupno z nekim Rossigrolom. Med prebivalstvom nista bila bogvekaj priljubljena, zakaj oba sta bila precej nasilna ter sta se redno vsak dan prepirala. Sierijeva se je izdajala za bolniško strežajko ter je naglašala, da je za časa svetovne vojne sama vodila celo vojaško bolnico. Posrečilo se ji je priboriti mesto usmiljenke v mestu.

Nekega dne je obolela soseda Sierijeve, postarna dama Marija Oudan. Bolnico je oskrbovala Sierijeva. Zdravniki so bili trdno uverjeni, da bo starka kmalu vstala. Toda ta je nenadoma umrla. V oporoki je Oudanova zapustila usmiljenki svoje ne baš obsežno imetje. Naravno, da je v Gillu vsakdo smatral, da je starka umrla naravne smrti. Nekaj tednov za tem pa sta po kratki bolezni umrla trgovca brata Lachapelle, katerima je istotako stregla Sierijeva. Že takrat se je sumilo, da sta bila zastrupljna. Zdravniki so ugotovili zastrupljnje z mesom in zadeva je bila odpravljena.

V začetku marca je bila Sierijeva pozvana k vdovi Martin. Tudi to je doletela ista usoda. Nekaj časa po obolelosti je umrla. Njej je sledil sam ljubček Sierijeve. Zastavni in košati Rossignol je nekega dne podlegel misterijoznemu zastrupljenju.

Sedaj so pričeli Italijanko nadzorovati. Ljudje si jo niso upali ovaditi, ker so jo smatrali za čarovnico. Končno pa je zločinko doletelo. V dveh dneh sta kar zaporedoma umrli neka mladenka in neka 70letna starka, katerima je stregla Italijanka. Na obeh je bilo opaziti simptone zastrupljenja. — Zdravnik, ki je bil pozvan k stari dami, je preprečil, da se truplo pokoplje in je odredil, da je preišče sodna zdravniška komisija. — Dva dni zatem je bila zastrupljevalka prijeta. Z nenavadnim cinizmom je Italijanka priznala, da je umorila vseh sedem oseb. Zastrupila jih je z arzenovo tekočino. Imela je tudi pomočnico v osebi kmetice Rozalije Gire, ki je bila tudi prijeta.

Motiv, ki je dovedel Italijanko do umorov, ni znan. Verjetno je, da so igrale vlogo dedščine. Nekateri pa so mnenja, da je Italijanka sadistka, ki se je naslajala na mukah svojih žrtev.

Madame Thebes II.

Ravnokar je izšel v Parizu nov koledar "prorokinje" madame Fraye, ki oznanja svetu kot naslednica slovite madame Thebes, kaj se bo vse pripetilo prihodnje mesece tega leta. Gospa Fraye se ne bavi takrat s politiko, vendar pa ugotavlja, da ne bomo imeli vojne, pač pa da bomo živeli v velikem strahu. Trije ali štirje veliki možje bodo naenkrat stopili na plan, možje, ki jih sedaj nihče ne pozna. Nekje na svetu bo kratka diktatura. Vse, kar se bo dogodilo, bo kratko, hitro in brez bolečin. In še nekaj, nikdar ne bodo ženske bolj ljubljene kot v svetem letu 1925. Kajti to leto bo prineslo velike nezvestobe in neštevilno zakonolomov. Lepe izglede za prihodnjih osem mesecev nam torej nudi madame Fraye!

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Mir in oboroževanje.

Značilen govor čehoslovaškega zunanjega ministra. Ko je Mussolini vprašal svoje senatorje, če je bila prestana vojna zadnja, so vsi soglasno odgovorili, da ni bila. Italija je izborno zavarovana, posebno na morju in v zraku. Japonska igra dvojno vlogo.

Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš je glasnik slovanske miroljubne politike. Kadar se oglasi na zborovanju Društva narodov ali v domačem parlamentu, vselej je vsa Evropa pozorna na njegova izvajanja. Po miru hrepeni slovanska duša, strašna vojna je za nami, grozne so njene posledice, vstvarimo si torej mednarodne sporazume in poskrbimo za bratsko sožitje med sosedi. Nauk iz svetovne vojne naj nam bo delo za ureditev sveta, potom katere se izločijo bodoči krvavi spopadi ter se vsi spori lahko izravnajo znosnim potom.

Dr. Beneš je govoril 1. aprila v čehoslovaškem senatu. Podal je poročilo o diplomatičnem boju za zasiguranje evropske varnosti in za stabilizacijo miru. Povedal je, kako se Čehoslovaška v vsej svoji zunanji politiki trudi za vzdrževanje dobrih odnošajev z vsemi sosedi. Mala antanta bo imela meseca maja svoj sestanek v Bukarešti in na njem bo znova odmevalo stremljenje po evropskem miru.

Drugi dan se je oglasil v rimskem senatu ministrski predsednik Mussolini in vprašal senatorje: ali mislite, da je bila prestana svetovna vojna res zadnja? Zbor senatorjev je odgovoril: ne. Mussoliniju se zdi po usodi ženevskega protokola položaj v Evropi precej negotov in misli, da vdere sovražnik na italijansko zemljo lahko čisto nepričakovano. Zato pa hoče imeti močno armado, silno mornarico in še silnejšo avijatiko. Treba se pripraviti pravočasno, je vskliknil Mussolini. Prevelik optimizem je nevaren. Militarizem, oboroževanje! Na vse strani hoče biti Italija zavarovana, zlasti pa še na morju in v zraku. Morje in zrak zavzemata v poslednji dobi posebno skrb pri velikih narodih. Zato je Mussolini naglašal, da ima Francija za zgradbo ladij v proračunu za tekoče leto svoto 479 milijonov lir, za prihodnje leto 652 milijonov, za leto 1927. — 709 milijonov in za nadaljnji dve leti 809 in 800 milijonov. Glede avijatike ima Francija 138 skupin s 1208 letali, v rezervi do 4000 letali, Anglija šteje 62 skupin s 792 letali, Italija 80 skupin z 882 letali, z novimi gradbami in popravami 2166 letal. Kaka bojna sila se pripravlja posebno v zraku.

Nato so prišla iz Tokija poročila, da je japonska vlada sklenila znižati svojo armado in sicer odpade 1. majem 16 infanterijskih polkov, štirje kavalerijski in štirje artiljerijski in ženijski polki. Potem pa smo čuli čez par dni novo japonsko vest, da si gradijo Japonci celo vrsto novih ladij in poskrbe za nova letala. Morje in zrak. Sklepajo se dogovori za razoroževanje, vršijo se lepa zborovanja ali kaj vidimo? Vidimo pač to, da izvršena mirovna misel še vedno podlega močnejšemu vojnemu duhu.

Dne 7. aprila se je oglasil angleški zunanji minister Chamberlain in v ustavnem klubu pomembno poudaril dejstvo, da v Evropi ni nikake mirovne atmosfere, čeprav so podpisane mirovne pogodbe. Chamberlain vidi za to dan na dan naraščajoče indicije. Svrhe, katere je hotel doseči ženevski protokol, varnost, arbitražijo in razoroženje, so sijajne, vendar pa se zdijo raznim velesilam nekatera vprašanja tako vitalna za čast, potrebe in eksistenco narodov, da ni mogoče privoliti, da bi se podvrgla arbitraži. Angleška vlada ni v nesoglasju s svrhami in cilji protokola, ampak z metodami, po katerih se imajo uveljaviti. Angleška vlada misli na dosego medsebojnega sporazuma med prejšnimi nasprotniki in v ta namen hoče porabiti ves svoj vpliv.

Tako kolebajo veliki državniki med mirom in orožjem. Boj proti orožju se mora nadaljevati. Gotovo je, da si mora vsaka država, katera hoče živeti in napredovati, varovati svojo eksistenco, ali vsi moramo stremeti po miru in misliti na končni cilj, na razoroženje. V to svrho treba temeljite preokrenitve v ljudski vzgoji vsepovsodi. Le potem mirotvorne vzgoje moremo misliti na vstajenje ideala o razoroženju in o bratskem sožitju med narodi. Slovanski narodi so miroljubni, zato pa je naša dolžnost, da je slovanski trud za mirno bodočnost narodov, katerega najizbornejši zastopnik je Čehoslovak dr. Beneš, nadaljuje z vso doslednostjo in vstrajnostjo. Velika slovanska bodočnost naj pomeni spravo med narodi.

KRVAV PRETEP V CERKVI

Naši vinorodni kraji, ki dajejo ljudem zaslužek, so mnogokrat prebivalstvu tudi v nesrečo. V vasici Drašnice pri Makarski (Dalmacija) imajo ljudje to navado, da se na Veliki petek zalivajo z vinom v neomejeni meri. I letos so se držali starega običaja, o katerem imajo celo pregovor: Kolikor vina popiješ na Veliki petek, toliko krvi dobiš spomladi. Kmetje so se doma napili, pijani pa so se podali v cerkve k službi božji.

Moški so zasedli poseben prostor kakor je to navadno na kmetih. Nekaj časa so mirno sledili obredu pred oltarjem, nato pa so se začeli razgovarjati, najprej tiho, potem vedno glasneje. Beseda je dala besedo in ker so bili pijani, je prišlo kmalu do pričkanja. Iz pričkanja je zrastel prepir, ki je razdelil pijance v dva tabora, ki sta se dvignila drug zoper drugega. Kmalu so se pokazale pesti. Bunke so padale po hrbtih in glavah in ker so bile roke prešibke, so se pretepači zatekli k cerkvenim predmetom. Eni so se oborožili s svečniki, drugi s klopmi in deskami. Kmalu je letela cerkvena oprema po zraku. Prepir je bil tako glasen, da je moral svečenik prekiniti službo božjo. Šel je miriti razburjene kmete, a ti so sedaj navalili še nanj. Izvlekli so iza pasov celo nože. Žene pretepačev, ki so bile navzoče, so se vrgle med moške, ki so mahali vsevprek z bodali, dosegle pa niso ničesar. Konec prepira je bil ta, da je obležal kmet Štefan Urlič mrtev na tleh, neki njegov sorodnik pa je bil težko ranjen. Ostali udeležniki prepira so odnesli iz cerkve večje ali manjše rane in so se pomirili šele ko so se pojavili orožniki, ki so vzeli dogodek na zapisnik in razgnali besne pijance vsaksebi, glavne krivce pa uklenili in jih izročili sodišču.

Tako je demon alkohol zagrenil letošnjo Veliko noč makarskim vročekrvnim seljakom ter spravil enega na oni svet, ostale pa v bolniško posteljo in v ječo.

Smrt slovitega pešca.

Te dni je umrl v Southamptonu na Angleškem znani angleški pešec Mark All, ki je v zadnjih 26 letih prepotoval per pedes apostolorum nad 300.000 kilometrov. Malo pred svojo smrtjo je dobil stavo v znesku nad 3000 funtov (900.000 Din.) Še kot sedemdeset letnik je sprejel stavo, da bo v sedmih letih prehodil 100.000 kilometrov in se ves ta čas preživljal kot tehnik. Stavo je dobil. Še malo pred smrtjo je hodil Mark All vsak dan na velike razdalje na sprehod. Pokojni angleški kralj Edvard se je zelo zanimal za Allova čudna podjetja in ga trikrat sprejel v avdijenci, kjer mu je moral vsa svoja potovanja natančno popisati.

KRVNA OSVETA V ČRNIGORI

V Črni Gori še vedno ni prenehal običaj krvne osvete. Oko za oko, zob za zob; ta princip starega pravuega naziranja, je med narodom tako ukoreninjen, da niti ena mrtva glava ne ostane brez maščevanja. Vendar pa je ta starinski običaj, po katerem se nahajajo v krvni osveti cele rodbine in celo plemena, po prevratu znatno popustil. Z vso neizprosnostjo pa se še izvršuje krvna osveta med črnogorskimi in arnautskimi plemeni.

Starček Stevan Damjanovič, rojen l. 1843, se je kot pravi Črnogorec proslavil v številnih bojih in bitkah. Bil je odlikovan še leta 1876. in ima Obiličev red in Gjorgjev križ. Spoštovan od vseh je užival največjo srečo v tem, da je imel šest krepkih sinov in tri lepe hčerke. Toda od leta 1912. ga je začela premagati zla usoda. V balkanski vojni je izgubil dva sina, ki sta padla junaške smrti. Kmalu nato sta mu umrla še dva sina. Podlegla sta namreč težkim ranam, ki sta jih dobila na bojiščih. Toda starec kljub težkim izgubam ni obupal in se je tolažil s tem, da sta mu ostala še dva sina. Dve hčerki sta se medtem poročile. Ob izbruhu svetovne vojne leta 1914. je starec takoj prve dni krenil z obema sinovoma na bojišče. Borili so se zopet kot pravi junaki in eden je bil odlikovan. Vsi so ostali čili in zdravi, čeprav sta sinova za časa avstrijske okupacije Črne Gore pobegnila kot hajduka v planine.

Po osvoboditvi Črne Gore, pozimi l. 1919., je prišel k Damjanoviču neki mladenič, ki je služil pri narodni gardi. Pozval je starčkova sinova, naj odideta z njim v Nikšič, češ, da je to ukaz oblasti. Oba sta se tudi takoj odpravila na pot. Naslednjega dne pa so ju našli na potu v Nikšič sekirati mrtva in oropana. Izven vsakega dvoma je bilo, da ju je umoril dotični mladenič iz narodne garde. Oblasti so sicer odredile takoj obširno preiskavo, vendar pa morilca niso izsledili in je polagoma stvar zaspala.

Toda samo na videz. Kajti sestra umorjenih se je odločila, da osveti svoja dva brata in je nato sama zasledovala zločinca. Ko je po dolgih mesecih ugotovila, kako se piše morilec, je odšla na semanjši dan s svojim očetom v Nikšič. Na sejmu je bilo mnogo sveta, med drugim tudi zločinec, ki ga je Damjanovičeva hčerka takoj spoznala. Vprašala ga je z mirnim glasom: "Kdo si ti? Ali je še kdo v tvoji vasi z istim imenom?" "Nobenega", je odgovoril ubojica, ki ni niti slutil, da je s tem izrekel sam sebi smrtno obsodbo. Mladenka je namreč v tem trenotku stopila za par korakov nazaj, zgrabila za revolver in zavpila: "Čas je, da plačaš življenje mojih bratov!" Nato je planila kakor ranjena levinja na in oddala na morilca štiri strele. Težko ranjen v prsa se je morilec zgrudil mrtev na tla. Okoli sestre osvetnice se je zbrala takoj množica ljudstva. Kmalu je prišla žandarmerija, ki jo je odvedla v zapor.

Te dni se je vršila v Podgorici razprava in je bila obsojena na 15 let težke ječe, njen oče kot sokrivec pa na 5 let. Na prošnjo pa je kralj starca pomilostil in so ga takoj izpustili iz zapora.

Večkratna zastrupljevalka.

Iz Nimesa na Francoskem poročajo, da je policija prijela mlado sobarico, ki je osumljena, da je zastrupila šest ludi. Dognalo se je, da je zavdala v šestih službah, kjer se je nahajala, delodajalcem strihnin. Žrtve so vse kmalu umrle v strahovitih mukah.

ALI VESTE, —

da letos v gorenjem delu Slovenije ni bilo snega, dočim ga je prejšnje zime zapadlo nad tri čevlje? Ali veste, da ne raste nikjer boljši tobak kot je turški in da so Helmar 100% turške?

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna ..... 1.—
Marija Varhinja:
v platno vezano ..... .70
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Rajski glasovi:
v platno vezano ..... .70
v fino platno vezano 1.10
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Skrbi za dušo:
v platno vezano ..... .80
v usnje vezano 1.65
v fino usnje vezano 1.80
Sveta Ura:
fino v platno vezano, z debelimi črkami ..... .90
v usnje vezano 1.60

ANGLEŠKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .30
Child's Prayerbook:
v belo kost vezano 1.10
Key of Heaven:
v usnje vezano ..... .70
Key of Heaven:
v najfinejše usnje vezano.... 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 1.50
Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30
Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Angleško-slovenski slovar (Dr. Kern) 5.00
Angeljska služba ali nauk kako naj se k sv. maši streže .10
Dva sestavljena plesa: četvorka in beseda spisano in narisano .... .35
Domači živinozdravnik 1.25
Govedoreja .75
Higiena Somatologie, pouk kako se ohrani zdravje, t. v. 1.50
Jugoslavija, Mehik 1 zvežek 1.50
2. zvežek 1—2 snopič 1.80
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano 1.00
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju ..... .50
Katekizem (veliki) ..... .40
Mlekarstvo s črticami za živinorejo .75
Nemško angleški tolmač ..... .60
Največji spisovnik ljubavnih pisem .80
Nauk pomagati živini ..... .60
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani 5.00
Naša zdravila ..... .50
Nemško slovenski besednjak Wolf-Cigale, 2 knjigi trd. vez. 7.00
Nemščina brez učitelja —
1. del ..... .30
2 del ..... .30
Pravila za oliko ..... .65
Postrežba bolnikom ..... .25
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..... .75
Praktični računar ali hitri računar .75
Praktični sadjar trd. vez. 3.00
Poljedelstvo. Slovenskim gospodarjem v pouk ..... .35
Sadno vino ..... .50
Slovensko-angleška slovnica, s slovarjem trdo vezana 1.50
Slovenska slovnica za srednje šole, (Breznik) ..... 1.—
Slovensko-italjanski in Italj.-slov. slovar 1.00
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar ..... .50
Slovenska narodna mladina ..... 1.—
Spretna kuharica (trdo vezana).... 1.45
Umni čebelar ..... 1.—
Umni kmetovalec ali splošni poduk, kako obdelovati in izboljšati polje .30
Vošilna knjižica ..... .50
Veliki slovenski spisovnik raznih pisem. Trdo vezano 1.80
Veliki Vsevedež ..... .80
Varčne kuharica (Remec) trda vez. 1.50
Zbirka lepih zgledov, duhovnikom v porabo v cerkvi in šoli, 11 zvezkov skupaj 2.50
Zgodovina slovenskega naroda (Gruden) 6 zvezkov 2.50
Zgodovina S. H. S., Melik
1. zvezek ..... .45
2. zvezek 1. in 2. snopič ..... .70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Amerika in Amerikanci (Trunk) .. 3.—
Andersonove pripovedke trda vez. .75
Agitator (Kersnik) trdo vez. ..... 1.—
Azazel trda vez ..... 1.—
Andrej Hofer ..... .50
Boy, roman trd. vez. ..... .80
Beneška vedeževalka ..... .35
Belgrajski biser ..... .35
Beli rojaki, trdo vezano 1.00
Bisernice 2 knjigi ..... .80
Brez zarje trda vez ..... .90
Besi (Dostojevski) t. v. 1.50
Bele noči (Dostojevski) t. v. ..... .75
Balkanska Turška vojska ..... .80
Burska vojska ..... .40
Bilke (Marija Kmetova) ..... .25
Cankarjeva dela:
Grešnik Lenard t. v. ..... .90
Hlapec Jernej ..... .70
Moje življenje t. v. ..... .90
Moje življenje broširano ..... .70
Podobe iz sanj t. v. ..... 1.—
broširano ..... .75
Romantične duše trda vez .... .90
Zbornik trd. v. 1.20
Mimo življenja t. v. ..... 1.—
broširano ..... .80

Cyklamen (Kersnik) t. v. ..... 1.—
Cvetke ..... .25
Črni panter ..... .65
Ciganova osveta ..... .35
Čas je zlato ..... .30
Cvetina Bovograjska ..... .50
Čarovnica starega gradu ..... .25
Četrtek t. v. ..... .90
Dekle Eliza t. v. ..... .60
Dolenec, izbrani spisi ..... .60
Doli z orožjem ..... .50
Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško) ..... .60
Dolga roka ..... .60
Devica Orleanska ..... .50
Duhovni boj ..... .50
Dedek je pravil. Marinka in škrateljčki ..... .40
Erjavčevi zbrani spisi tdr. v. 1.75
Elizabeta ..... .35
Fabijola ali crkev v Katakombah .. .45
Fran Baron Trenk ..... .35
Farovška kuharica trd. v. ..... 1.—
Farovška kuharica broš. ..... .75
Filozofska zgodba ..... .60
Fra Diavolo ..... .50
Gozdovnik (2 zvezka) 1.20
Godčevski katekizem ..... .25
Golem, roman ..... .70
Gadje gnjezdo, povest iz dni trpljenja in nad, trda vez. ..... .75
Gusarji ..... .90
Hči papeža 1.25
Hadži Murat, trda vez. ..... .80
Hedvika ..... .35
Helena (Kmetova) ..... .40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. .80
broširano ..... .60
Iz dobe punta in bojev ..... .50
Iz modernega sveta, trda vez. 1.40
Jutri (Strug) trd. v. ..... .75

Jurčicevi spisi:

Sosedov sin, broš. ..... .40
1. zvezek; **Narodne pravljice in pripovedke — Spomin na deda — Jurij Kozjak — Jesenska noč med slovenskimi polharji — Domen — Dva prijatelja,** trda vez 1.20
4. zvezek; **Cvet in sad — Hči mestnega sodnika —Kozlovska sodba v Višnji gori — Dva brata** tr. v. 1.20
5. zvezek; **Sosedov sin — Sin kmetskega cesarja — Med dvema stoloma** trd. v. ..... 1.—
broširano ..... .75
6. zvezek; **Dr. Zober — Tugomer** tr. 1.20
broširano ..... .75

Karmen, trdo vez. ..... .40
broširano ..... .30
Krivec, roman, trd. vez. ..... .75
Kralj zlate reke ali **Črna brada** .... .45
Kraljica mučenica, trd. vez. ..... .80
Kazaki, povest iz Ruskega ..... .70
Kraljevi vitez (Zevacco) vez. 1.00
Kraljevič in berač ..... .25
Kuhinja pri kraljici g. nožici, francoski roman ..... .40
Lucifer 1.50
Ludovika Beozija ..... .25
Ljubice Habsburžanov ..... .40

Aškerčevi zbrani spisi:

Akropolis in piramide ..... .80
Balade in romance trd. vez 1.25
broš. ..... .80
Četrti zbornik trd. v. ..... 1.—
broš. ..... .80
Jadranski biseri ..... .80
Junaki ..... .80
Mučeniki ..... .80
Peti zbornik trd. v. 1.10
broš. ..... .90
Primož Trubar trd. v. ..... 1.—
Nove poezije ..... .80

Levstikovi zbrani spisi:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač. ..... .70
2. zv. Otročje igre v resencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač. ..... .70
3. zv. Povesti in potopisi ..... .70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave. ..... .70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju ..... .70
Zbrani spisi trd. vez ..... .90
Poezije trd. vez ..... .90

Ljudska knjižnica:

1. in 2. zvez. **Znamenje štirih** trdo vezana 1.00
2. zv. **Darovana. Zgodovinska** povest ..... .50
3. zv. **Jernač Zmagovac. — Med plazovi** ..... .50
4. zv. **Malo življenje** ..... .65
5. zv. **Zadnja kmečka vojska** ... .75
7. zv. **Prihajač** ..... .60
9. zv. **Kako sem se jaz likal,** (Brencelj) ..... .60
10. zv. **Kako sem se jaz likal,** (Brencelj) ..... .60
11. zv. **Kako sem se jaz likal,** (Brencelj) ..... .60
12. zv. **Iz dnevnika malega poredneneža,** trdo vezano ..... .60
14. zv. **Ljubljanske slike. —** (Brencelj) ..... .60
15. zv. **Juan Miseria. Povest iz** španskega življenja ..... .60
16. zv. **Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih** ..... .60

Milčinskijevi spisi:

Igračke, trda vez. ..... 1.—
Muhoborci, trd. v. ..... 1.—
Pravljice, trda vez ..... .90
Tolvaj Mataj, trd. v. ..... .90

Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti
Trdo vezano 1.00
Malo življenje ..... .65
Mlada ljubezen, trd. v. 1.75
Mimo ciljev, tr. vez ..... .60
Mladih zanikernežov lastni življenjepis .75
Mrtvo mesto ..... .70
Mrtvi Gostač ..... .35
Materina žrtev ..... .80
Musolino ..... .40
Mali Klatež ..... .70
Mesija ..... .30
Mirko Poštenjakovič ..... .30
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško) ..... 1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht) ..... .25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino ..... .25
Notarjev nos, humoreska ..... .35
Narod ki izmira ..... .40
Naša Ančka ..... .35
Naša vas, 1. del, 14 povesti ..... .90
Naša Vas, II. del, 9 pov. ..... .90
Nova Erotika, trd. vez. ..... .70
Naša leta, trda vez ..... .80
Naša leta, broširano ..... .60
Na Indijskih otokih ..... .50
Naseljenci ..... .30
Novele in črtice ..... .90
Na Preriji ..... .30
Nihilist ..... .40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek ..... .35
4. zvezek ..... .40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav ..... .35
Spisje ..... .35
Krvna osveta ..... .35
General Lavdon ..... .70
Napoleon I. ..... 1.—
Babica 1.20
V gorskem zakotju ..... .35
Za kruhom ..... .35
Z ongjem in mečem ..... 3.—

Grška Mitologija, 2 knjigi 1.40
Kranjske čebelice, poezije ..... .35

Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ogenj tr. v. 1.30
Ob tihih večerih, trda vez. ..... .90
Padajoče zvezde tr. v. ..... .90
Plat. zvona trd. vez ..... .90
Petelinov Janez vez. ..... 1.—
broš. ..... .90
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez... 1.00
Pabirki in Roža (Albrecht) ..... .25
Pasti in zanke. Kriminalni roman .. .35
Pariški zlatar ..... .35
Pingvinski otok tr. v. ..... .90
Povest o 7. obešenih t. v. ..... .90
Po strani klobuk ..... .90
Pod svobodnim solncem 2 knjigi tr. vez. 2.50
Plebanuš Joanes tr. vez. ..... 1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mehikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Požigalec ..... .25
Prapričanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez. 1.50
Pol litra vipavca ..... .30
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke za mladino. 1.zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Pegan in Lambergar ..... .70
Rablji, trda vez ..... .75
Rastoči mesec (Tagore) t. vez .... .60
Raskrinkani Habsburžani (Lavish) .. .35
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti ..... .60
Sunečki invalid ..... .35
Skozi širno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Sanjska knjiga, srednja ..... .35
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strahote vojne ..... .50
Stezosledec ..... .30
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Simon Jenko zbrani spisi ..... .90
Sosedje tr. v. ..... .60
Svetobor ..... .50
Stritarjeva Anthologija trda vez .. .90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez. .50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .80
Sveta Notburga ..... .35
Sredozimci, Sorosa Jerica (Bohnije) .30

Shakespeareve dela:

Macbeth, trdo vez. ..... .90
Julij Cesar tr. v. ..... .90
Othelo tr. v. ..... 1.—
Sen kresne noči tr. vez ..... .90

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. **Poznava Boga** ..... .30
3. zv. **Pridni Janezek in Hudobni Mihec** ..... .30
7. zv. **Jagnje** ..... .30
8. zv. **Pirhi** ..... .30
13. zv. **Sveti večer** ..... .30
14. zv. **Povodenj** ..... .30
15. zv. **Pavlina** ..... .30
17. zv. **Brata** ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. **Ivan Albrecht: Ranjena gruda,** izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. **Ivan Rozman: Testament,** ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. **Cvetko Golar: Poletno klasje,** izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčiski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. **Ladislav Novak: Ljubosumnost,** veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. **Andersenove pripovedke.** Za slovensko mladino priredila **Utva,** 111 str., broš. ..... .35
Št. 9. **Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije,** 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. **Ivan Albreht: Andrej Ternouc,** relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. **Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje,** božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. **Fran Milčinski: Mogočni prstan,** narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. **V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna,** roman, poslovenil **U. Žun,** 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. **Dr. Karl Engliš: Denar,** narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris , 236 str., br. .80
Št. 15. **Edmond in Jules de Goncourt: Renee Mauperin,** roman, prevel P. V. B., 239 str., broš. .. .45
Št. 16. **Janko Šamec: Življenje,** pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. **Prosper Marimee: Verne duše v vicah,** povest, prevel **Mirko Pretnar,** 80 str., ... .30
Št. 18. **Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka,** veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. 19. **Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon,** dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. **Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki,** japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. **Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic,** II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 22. **L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata,** roman, poslov. Fran **Pogačnik,** 136 str., broš. ..... .50
Št. 23. **Sophokles: Antigone,** žalna igra, poslov. **C. Golar,** 60 str., br. .30
Št. 24. **E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev,** I. del. 355 str., broš., ... .80
Št. 26. **L. Andrejev: Črne maske,** poslov. **Josip Vidmar,** 82 str. br. .35
Št. 27. **Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne,** 80 str., broš. ..... .35
Št. 35. **Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler,** 123 str., broš. ..... .50
Št. 36. **Ksaver Meško:** Listki, 144 str., ... .65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25

4. zv. **Praški judek** ..... .25
8. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. **Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega** ..... .30
10. zv. **Zvesti sin.** Povest iz vlade Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. **Rdeča in bela vrtnica,** povest .30
12. zv. **Korejska brata.** Črtica iz misjonov v Koreji ..... .30
13. zv. **Boj in zmaga, povest** ..... .30
14. zv. **Prisega Huronskega glavarja.** Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. **Angelj sužnjev. Braziljska povest** ..... .25
16. zv. **Zlatokopi. Povest** ..... .30
17. zv. **Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaragvo** ..... .30
18. zv. **Preganjanje Indijskih misjonarjev** ..... .30
19. zv. Mlada mornarja. Povest .30

Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti trdo vez. ..... .75
broš. ..... .50

Tavčarjevi zbrani spisi:

Izza kongresa 1.75
Cvetje v jeseni. Visoška kronika ... 2.50

Tri novele, tr. v. ..... .90
broš. ..... .70

Tunel, trda vez. 1.00
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
Vesele povesti ..... .30
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Višnjeva repatica (Levslik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš. ..... .60
trdo vezano ..... .75
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. ..... 2.—
Zmisel smrti ..... .60

Zapiski Tine Gramontove ..... .60

Zadni dnevi nesrečnega kralja ..... .60
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .80
Zlatarjevo Zlato 1.00
Zločin in kazen (Dostojevski) 2 knjigi tr. v. ..... 3.—
Za miljoni ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdoti ..... .30

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. **Hudo brezdno** ..... .35
3. zv. **Vesele povesti** ..... .35
4. zv. **Povesti in slike** ..... .35
5. zv. **Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh** ..... .65

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti ..... .50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..... .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ..... .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami .. 1.00
Seguljčica; pravljica s slikami 1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00
Knjige za slikanje:
Mladi slikar ..... .75
Slike iz pravljic ..... .75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:
Mlada greda ..... $1.—
Mladi umetnik 1.20
Otroški vrtec 1.20
Za kratek čas 1.20
Zaklad za otroka 1.20

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj .60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank ..... .80
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini 1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih.. .30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano 1.70
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih ..... .50
Eda, drama v štirih dejanjih ..... .30
Hlapec Jernej, v 9 slikah ..... .50

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York

Ivan Pregelj:

Plebanus Joannes.

(Nadaljevanje.)

— Ne!

Vikar je segel po kratkem ogrinjalu, ki je ležalo koncem mize, in govoril:

— Nad dvajset let ti je. Nadejam se, da si razumen in ne boš posnemal izgubljenega sina. Nisem oče, ki bi ti mogel nadomestiti, kar si zapravil. Nisem bogat.

Rahla ginjenost je zadrhtela iz njegovih besed: — Šesterih kmetov desetino služim in nekaj malega za ustanovljene maše, za pogrebe in očiščevanje žen. In v najemu imam njivo in senožet, da morem rediti kravo. Iz tega redim sebe, Magdaleno, Katro, plačujem Matevžkove poti in cerkveniško delo, gospoda obhodnika na Mostu in tebe. In ti me staneš največ. Zdaj veš.

Čez hip je dodal:

— Ena bolezen v hlevu, ena slaba letina — in stradal bom. Ti pa ne paziš na drago obleko, glej, in — —

Obračujoč ogrinjalce dijakovo v rokah, je tisti hip vikar otipal list v žepiču, ga razgrnil in bral. Nato mu je obličje zagorelo v jezi in je bral na glas in se rogal:

"Meum est propositum in taberna mori
ubi vina proxima morientes ori;
tunc cantubant letius angelorum chori
Deus sit propitius isti potatori!"

— Peter, — je vzkliknil, — to je torej tvoja bolezen! In morda še kaj hujšega, nesrečni človek!

— Gospod stric, — je zaklical mladi proseče.

— Molči, — je odvrnil trdo vikar. Oči so mu gorele, lica mu je bila pokrila temna rdečica; kakor svoje dni v mlajših letih je trepetal nemarni bakalaureus pred strogim stricem. Slišal je komaj slišen vzklik dekliških ust pred vrati v kuhinji in ga je obšel sram in strah in je stisnil ustnice in odločil:

— Tepel me ne boš!

Tedaj so se kakor sama od sebe odprla nenadoma vrata za vikarjem in Matevžek je zaklical v sobo:

— Gospod, obhajat se mudi! Gospod nad-nad-nad-dijakon na Dvoru — —

— Bog pomagaj, — je vzkliknil vikar, pograbil sveto posodje, štolo in pregrinjalo in planil za Matevžkom. . .

— Deo gratias! — je vzdihnil dijak in si nalil vina in ga izpil v dušku.

III.

Stopiti v kuhinjo za je bilo sram, zato je šel iz sobe v vežo in oprl v nadstropno sobo, ki so ji rekli "soba sveta", zaradi slike, katero je bil vikar narisal na celo vzhodno steno. Z neskončno ljubeznijo je bil prebil vikar tri leta vsako zimo pred to steno, preden je bil prenesel iz "mape" vsako črto na zid. Slika je bila mogočen enakostraničen četverokot, ki je rastel s trikotnim nastavkom v strop in v obok. V trikotu pod obokom je prihajal Sodnik v oblakih neba in je dihal besede: — Ecce, testimonium meum! — Niže doli je klečala žena, ki je bila z obema rokama razgrnila obleko na svojih oblih, deviških prsih in je gledala kvišku in je prosila: — Poglej, moj ljubi sin, telo, ki te je nosilo, in prsi, ki so te dojile. Bodi usmiljen, kakor si obljubil, vsem, ki so me častili! — Dva angela sta ji stregla in eden jo je venčal.: Dva druga sta stražila s sulicama; eden je vabil zveličane iz grobov pred sodbo in drugi je podil preklete izpred sodbe hudobam v naročje in v žrelo zevajoče peklenske zveri. Voglata četverokotna slika pa je bila kakor s štirimi žeblji pritrjena in so bile glavice žebljev okrogla pismena strašna imena: MORS. Štirje veliki vetrovi, jahači na mehovih: Boreas, Subsolanus, Auster in Eurus, in osem malih je pihalo z vseh delov sveta v sliko ozemelj in morij, ki so v krogu nalivala celine in rastla kakor prečudno vejnato drevo v sredo dežel čudes bogatih, mest, rek in stotere vode. — Prav na vrhu pred sodbo je rastlo "suho drevo" in drevo spoznanja v raju. Srebrnobojasta kača je ležala v drevesu. Adam je jedel in Eva je trgala od sadu; še vsa deviška je bila in srečna, ker je spal črv vesti in ni bila še minila sla. . . Oko je omahnilo ob sliki navzdol, kakor v prepad velikega mesta Babilona; stolp napuhnjene volje je videl daleč čez morja stotero zlo in greh, ki se je bil od mesta vlačugarskega razlil v sever in jug, na vzhod in zapad. Zabolelo je v duši, dokler ni oko počilo v prečudnem mestu sredi zemelj, v mesto zveličanja, ki je bilo vpeto v zidove kakor v prstan in so ga križema delile ceste. Tam blizu je rastla Golgata in je krvavel na gori človek, razpen na križ, daleč viden, kakor luč na gori: vse do Babilonije blodne in do volkulje na sedmih holmih, do mesta: "qui tenet orbis trena rotundi". Tam so rastle v grmado sedmere cerkve, rotunda in Kristancija. Ob tem vekovitem osišču vseh časov in vekov je rastlo v nepreglednost morje čudes vseh zemelj in strani. Sredi med Labirintom in Požrem-Karibdo se je zibala na malih valih riba-deklica. Rep se je svetil in ga je lovila z levico; z desnico je vihtela zlat venec: lepa sladka žena do pasu, mrzla in strahotna riba od pasu v noge. . . Njen rep je kazal na jug v deželo Nila, ki je kipel iz jezera in lil vode v novo jezero. Ob njegovih vodah so živeli prečudni nestvori: ljudje na polkonji in ustničarji, Ambari, brezušesci, rogatci, Skinopodi in ljudstva pomešanega spola. Tu so gnezdile živali strašnega imena: Ibeks in ptica Avalerion, ki je edini s samico na svetu, zeleni Psitak in Salamander, zmaj krilati, ki zastruplja studence, pa Kameleon, ki se živi od ajerja. Proti severu je kazaa riba-deklica z vencem v deželo Grifov, kjer je veter Biza doma, v kraje Skitov in Gogovega rodu, ki stroji kože svojih sovražnikov sebi in konjem za odejo, na otok Mioporov, tolovajev na valeh in do Hiperborejčanov, ki so srečni in ne poznajo smrti, nego radevoljno. . . Tam pa, kjer se solnce nagiblje v zaton, je plavala v odprto morje galera in je bilo pisano v jadrih kratko, bridko:

— Ubi via?

— Kam pot?

— Mladi licenciat je vzdihnil. Čudna žalost se ga je bila polastila med opazovanjem znane mu slike, ki so se pred njo križali ključarji, ko so v tej sobi sklepali z vikarjem račune; slike, ki so o njej sanjale neveste in mlade matere in se s krikom budile ob strani svojih mož, s katerimi so stale pred strogo izprašujočim vikarjem v dneh, preden jih je bil oklical. . .

— Kam pot?

Mladi človek je mislil nazaj v dneve, ki jih je bil preživel v tej sobi, in je mislil naprej v dneve, ki jih je živel poslej, vse do zadnjih mesecev, do zadnjih žalosti, bridkosti, slasti in zdvajanj. Z nestrpnostjo človeka, ki noče čustvovati bridkega, se je odtrgal od slike in stopil k polici, kjer so bile knjige. Odprl je prvo; bila je obredna knjiga in jo je odložil. — Odprl je drugo; bili so zapiski vikarja Janeza Potrebuježa. Listal je po njej in je bral:

— Čreda, ki mi jo je Bog dal v pašnjo v letu Gospodovem — MDXXXII.

Tu so stala na prvem mestu imena tlačanov: Urh Bogotaj, Janez Srakoper, Peter Cvetrežnik, Jurij Kozorog, Simon Podoreh, deset Kavčičev, pet Krivcev, Hrast in Devetak —: tristopetinosemdeset mož tlačanov brez otrok in žena; bila so sama domača imena in le dve sta peli tuje: Manfreda in Carli. Ob robu je stala opazka med križema:

— Otroci mrjo! Niso grešili, v veselje bi bili rastli očetu in meni. Pa jih je vzel, Gospod! Ti veš, čemu!

Dijak Peter je obrnil list in je bral imena svobodnjakov in tolminskih gospodov: Bonaventura, capitaneus; de Formentini, notarius; de Cucagna, preco; de Tacco, capomasso; de Puppis, agens M. D., miles arcis, custor, mercator.

Ob robu je stala opazka, krčevito pisana, kakor obsodba:

— Misericordiam volo et non sacrificium!

Zopet je obrnil mladenič list in je bral imena vikarjevega obhodnika Tomaža Skočirja, Magdalene, vikarjeve dekle Katarine, deklice, katero je bil vzel za svojo, Matevžka cerkvenca, in ime sinu Poloninega, Petra.

Ob robu je stalo zapisano:

— Ljubim jih, ker so moji, in zadnjega najbolj, ker je daleč.

Dijak je zaprl knjigo in mrmral

— Ljubi me stric, a po svoje.

Segel je po tretjo knjigo in je bila bivša last veselega vikarja Martina Štampe in je bilo knjigi ime:

"Facetiarum libri IV."

Tedaj se je mladi poglobil v branje in vsa žalost njegovega lica je splahnila in ugasnila. . .

* * *

Mehek mraz je bil napolnil sobo z vonjivo zarjo, ki se je bila zunaj razgrnila od čedajske strani. Odsev nebeškega ognja je ležal na kratkih, veselih zgodbah, katerih je bla knjiga polna. Licenciat je bral.

— Najmlajša hči pa, lisica premetena, je začela vihteti svoje mokre roke in vpila: Jaz ga že ne maram moža, ne maram, ne maram! In glej Ko je vihtela z mokrimi rokami, so se nji prvi posušile in jo je oče najprvo omožil možu, ki se ga je zvijačno branila.

Vesela lahkomiselna kri je vzplala v mladem človeku, ob oči pa mu je stopila kakor dremavica. Tedaj je nekdo rahlo odprl vrata v sobo. Mehek dekliški glas je vprašal:

— Gospod Peter, ali ne pojdete večerjat?

— Rad, — je odgovoril mladenič in se živahno zganil. Stopil je h Katrici in jo vjel za obe roki in potegnil v sobo.

— Zakaj mi praviš "gospod", — je rekel, — ali sva si tuja?

— Spodobi se, — je odgovorila in dvignila oči k njegovemu lepemu bledemu licu. Vonj njene zdrave polnosti in krepke ženske polti je dahnil v trpki hlad prostora.

— Kako si zrastla, — je rekel Peter in dvignil roko s trepetajočimi prsti k njenemu licu. Trudna neodločna strast je dihaja iz njegove besede. Deklica je bila sklonila glavo in se smehljala srečno. Prijala ij je njegova beseda in ko je pogledala kvišku, je pogledala hitro, kradoma in z neskončnim poželjenjem, da bi ga videla, kako giblje z ustnicami, in se še uverila, da govori res on sam in popolnoma on in ne samo tisti iz sanj. V sladkem, motnem hotenju je napol razklenila ustnice, kakor da se je odprl motnobolen, rdeč cvet.

— Tako lepa nisi bila še nikoli, — je dejal Peter in iskal z roko po njeni navzgor ob rame in sijajni vrat.

— Večerja čaka, — je rekla tiho. Tedaj jo je on pritisnil za ramena tesneje k sebi in ji zašepetal na uho strastno, skoro jezno:

— Draga si mi, moja si!

Vonj njenih las je udaril kakor val v njegovo obličje; lahek trepet je preletel njene ude, ki so se bili kakor razvezali v sladko mehkost.

— Ne, ne, ne, — je dahnila nemirno, trudno. Nato je zasopla plaho:

— Pusti, Magdalena gre.

Drsajoč korak je odgovoril odzunaj in ju razvezal.

— Otroka, večerja! Kje sta?

— Oj, teta, — je zaklical brez vsake zadrege mladenič, ko je Magdalena vstopila. — Saj pojdeva. Samo sliko sveta sem razkazoval Katriči. Ali veste, teta, kje smo mi?

— Kako bom vedela?

(Dalje prihodnjič.)

Strašna tragedija v Litiji.

Ljubosumen zakonski mož obstrelil svojega domnevanega tekmeca. Očital mu je, da je zlorabil njegovo ženo, potem pa iz revolverja pognal par krogelj vanj. Ranjenca so prevedli v ljubljansko bolnišnico. Ko so napadalca zasliševali, je padel v nezavest.

V trgu Litiji se je 16. aprila dogodila krvava rodbinska drama, katere žrtev je postal trgovec Andrej Turk.

Že v prvih popoldanskih urah se je raznesla po Ljubljani vest o tragediji v Litiji, ki je zahtevala življenje mladega trgovca Andreja Turka. Tega so res s prvim popoldanskim vlakom pripeljali smrtnonevarno ranjenega v ljubljansko bolnico.

O dogodku, katerega edini motiv je bila bolestna ljubosumnost, poročajo:

Ob 11:30 dopoldne so bili konjski trgovec Andrej Turk, gostilničar Gorišek in še neki drugi gospod v okrepčevalnici Staneta Lapa, ki se nahaja nasproti litijske pošte v prijetni hišici nedaleč od kolodvora. Stane Lap je stregel najpreje neki gospej, odjemalki, v svoji špecerijski prodajalni, ki je zvezana s sobo, kjer se nahaja okrepčevalnica. Ko je gospa odšla je Stane Lap stopil v okrepčevalnico in rezko vprašal Turka: — Ti, kaj je res, da si ti mojo ženo posilil?

Andrej Turk se je obrnil k njemu in mu prostodušno odgovoril:

— Ali si neumen?

Stane Lap je nato s povzdignjenim glasom vzkliknil: — Meni je to sama žena priznala!

Po teh besedah je Stane Lap, ki je bil tudi lovec in je imel pravico nositi orožje, potegnil iz žepa brovning - revolver ter z bliskovito naglico ustrelil proti Turku, ki se ni mogel momentano prav zavedati resnosti položaja. Strel je Turka zadel od spredaj v prsa. Turk se je obrnil in hotel bežati iz sobe pred razjarjenim in očividno duševno zmedenim napadalcem. Skušal se je skriti za hrbet gostilničarja Goriška. Padla sta nato še dva strela v razdalji dveh metrov, ki sta zadela Turka od zadaj v želodec in drob. Streli so sledili zapored v največji hitrosti. Ves dogodek se je odigral v par sekundah.

Smrtnonevarno ranjeni in močno krvaveči Andrej Turk, ki je drugače zdrave in močne konstitucije, je iz sobe sam odšel po stranskih stopnicah proti vili zdravnika dr. Premruova, ki se nahaja okoli trideset korakov od Lapove hiše. Dr. Premrou je nudil ranjencu prvo zdravniško pomoč ter mu skušal ustaviti močno krvavenje. Turk je bil še vedno pri polni zavesti.

Na lice mesta pozvani okrajni sodnik dr. Peršin je ukrenil vse potrebno, da je zaslišal še vedno pri polni zavesti se nahajajočega Turka. Na zadevno sodnikovo vprašanje, ali je imel kako nedovoljeno razmerje z Lapovo soprogo in če je res, kar mu očita Lap, je Turk jasno in odločno izjavil: Nikdar, nikdar ne! — Turka so pozneje na nosilnici prinesli k popoldanskemu vlaku in ga prepeljali v Ljubljano.

Stane Lap se je po končanem dejanju takoj sam javil na orožniški postaji. Tu se je onesvestil ter ležal v nezavesti nad eno uro. Pozneje ga je sodnik dr. Peršin zaslišal. Lap je vse podrobnosti navedel, kako je postal ljubosumen in zakaj je streljal na Turka.

* * *

Kako je prišlo do drame, izvirajoče iz ljubosumnosti? Dogodek v Lapovi okrepčevalnici se je razširil bliskovito po Litiji. Šel je glas: — Lap je Turka ustrelil! — Nastalo je v trgu veliko vznemirjenje in razburjenje. Širile so se pa različne govorice, ki so opisovale podrobnosti iz življenja obeh mladih zakoncev, tako Lapa, kakor Turka.

V prijazni mali hišici ob desni strani od kolodvora je imel Stane Lap špecerijsko prodajalno in okrepčevalnico. Bil je star okoli trideset let in oženjen s kontoristinjo Jakobino, rojeno Roglič. — Mlada zakonca sta srečno živela. Nikdar se nista prepirala. Lap je bil mirnega in tihega značaja in prepiral se ni z nikomur. Zadnje dneve pa so se pri njem opažali pojavi globoke melanholije. Radi očke srčne nervoze je bil Lap med vojno oproščen vojaščine. Vodil je spretno svojo trgovino, v zabavo je pa rad zahajal tudi na lov.

Njgova žena Jakobina je simpatična ženska, veselega značaja. Glede dogodka v okrepčevalnici pravi sama, da ni bila zraven, da je takrat pospravljala zgornjo sobo. Ko je začula strel, ji sprva ni prišlo na misel, da se spodaj odigrava tako žalosten dogodek. Glede Turka pravi sama, da je on govoril pred štrinajstimi dnevi o njej grde besede in jo je mož prisilil, da ga toži radi razžaljenja časti. Ta tožba še ni bila vložena pri sodišču.

Andrej Turk, rodom iz Višnje gore, sin tamošnjega mesarja Turka, se je priženil v Litijo k Trškanovim. Bil je veselega značaja, imel pa je napako, da je rad mnogo govoril, često tudi o stvareh, ki so bile kočljvega značaja. Kot trgovec in spretno in uspešno vodil trgovino s konji. Bil je daleč naokoli znan kot eden najbolj prebrisanih konjskih trgovcev. V neki prijateljski družbi je nekoč razžaljivo govoril o gospej Jakobini Lapovi. Prijateljem je pravil stvari, ki niso bile resnične. Besede Turkove je čul tudi Lapov prijatelj, ki jih je pozneje nesel Lapu na uho. Od tega dne je postal Lap na svojo ženo ljubosumen.

Ves zamišljen je hodil okrog. — Napram Turku drugače na zunaj ni kazal sovraštva. Najbolj značilno je to, da so že prejšnji večer s Turkom skupno sedeli v gostilni pri "Urški". Bila je prisotna tudi Lapova žena Jakobina. Lap je bl redkobeseden ter je vedno motril Turka. Turk, vedno vesel in razposajen, je enkrat položil roko tudi na gospo Jakobino, kar je opazil tudi Lap. Ko so se pozneje razšli, je Lap doma pozval na odgovor svojo ženo. Kaj mu je odgovorila, ni znano. Po Litiji se širijo o tem različne govorice. Toliko je gotovo, da so bile najbrž ženine besede usodepolne in dale povod, da je Lap drugi dan streljal na Turka. Sicer pa bo šele preskava dognala, kaj je Lapa pravzaprav napotilo, da je izvršil grozno dejanje. Zdi se, da je izvršil čin v hipni duševni zmedenosti.

SVETOVNI MIR IN SOCIJALNA PRAVIČNOST

Albert Thomas, ravnatelj mednarodnega delavnega urada, je napisal o socijalni pravičnosti in svetovnem miru zanimiva izvajanja. Pri ustanovitvi mednarodne delovne organizacije je bila vodilna misel ta, da se more zgraditi svetovni mir samo na temelju socijalne pravičnosti. Obstoje še delovne pogodbe, ki provzročajo tako nezadovoljnost, da ogroža svetovno slogo. Ako mednarodni delovni urad stremi po tem, da se delovni pogoji pojednotijo in dvignejo kvišku, odstranjuje tako marsikatero zrno za konflikte in prispeva k miru. Politična demokracija je bila po vojni proglašena kot pravi predogoj za mir, ali mogoča je samo, ako je zgrajena na socijalni pravičnosti. S svojim delovanjem za utrjevanjem vere v socijalno pravičnost misli mednarodni delovni urad uspešno pomagati Društvu narodov, da se preženejo gosti oblaki, kateri zakrivajo človeštvu zarjo srečnih dnih . . .

Požar na Norveškem.

V Bergenu na Norveškem je v veliki petek upepelil veliki požar 16 poslopij, večinoma skladišča v pristanišču. Škoda znaša več milijonov norveških kron.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

KOLIKO PRISELJENCEV HOČE PRITI V ZDRUŽENE DRŽAVE?

Mnogi, ki pričakujejo prihod sorodnikov ali prijateljev iz starega kraja, se čudijo, zakaj morajo ljudje tako dolgo čakati, predno morejo dobiti priseljeniško vizo od ameriškega konzulat. Ljudem, ki se hočejo priseliti v Ameriko, so jim tam povedali, da bodo morali čakati leto ali celo nekaj let, predno bo njihova prošnja za ameriško vizo rešena. Dostikrat sorodniki ali prijatelji v Združenih državah, ki dobivajo take vesti, si predstavljajo, da je na tem odlogu kriv kak neprijateljsko razpoloženi uradnik oziroma da je inozemska vlada ona, ki brani priseljencu, da bi odpotoval. Ali te sumnje so navadno popolnoma neupravičene. Razlog odloga je bolj enostaven. Novi priseljeniški zakon namreč dopušča le jako omejeno število priseljencev iz vsake dežele, a na drugi strani je v vsaki evropski državi veliko več ljudi, ki bi se radi naselili v Zdr. državah, nego jih more priti za nekolike let.

Nimamo prav natančnih podatkov o številu ljudi, ki poskušajo dobiti vizo za priselitev v Ameriko, ali sledeče številke so približno pravilne. Posnete so iz poročil kvotnih kontrolnih uradnikov (ameriških konzulov, ki nadzirajo kvoto v poedinih državah) in — v nekaterih slučajih — iz števila potnih listov za Združene države, izdanih od dotične inozemske vlade. Vsi ti podatki se nanašajo na stanje, kakoršno je bilo dne 1. aprila 1925.

V Čehoslovaški je približno 40 tisoč oseb storilo korake, da bi prišlo v Združene države. Ker kvota za Čehoslovaško znaša 3073, je jasno, da bi pod sedanjim zakonom zadnji izmed teh prosilcev moral čakati kakih 13 let, predno njegova viza pride na vrsto. V nekaterih deželah je položaj še veliko slabši za bodoče priseljence. Skupno povpraševanje po ameriških vizah na Ogrskem se ceni na 60.000; ogrska kvota pa znaša le 475. Po tem razmerju bi bilo treba 127 let, predno bi se moglo zadovoljiti vsem prosilcem.

V Italiji ni nič kaj boljše. Za ameriško vizo se je potrudilo približno 300.000 ljudi, dočim italijanska kvota znaša le 3845 na leto. Na Ruskem bi se 160.000 ljudi rado priselilo v Združene države; ruska kvota znaša pa 2248. Rumunska ima letno kvoto 603, ali prošenj za ameriško vizo je bilo 30.000, tako da bi bilo treba 50 let, predno bi vsi ti mogli priti v Ameriko. Na Poljskem, ki ima kvoto 5982, je približno 75.000 ljudi povpraševalo za ameriško kvoto. Po sedanjem zakonu bi bilo torej treba 12 let, da bi vsi ti poljski priseljenci mogli priti v Združene države.

V nekaterih drugih državah je položaj bolj ugoden za bodoče priseljence. Nemčija ima veliko letno kvoto, namreč 52,227. Dne 1. aprila 1925 je bilo vloženih približno 62,700 prošenj za vizo. Švedska ima kvoto 9651 in v Ameriko hoče priti približno 20,000 ljudi.

Položaj v Jugoslaviji je na prvi pogled izjemen. Tam je le 500 ljudi zaprosilo za ameriško vizo, dočim kvota za Jugoslavijo znaša 671. Ali to navidezno izjemno stanje se da razlagati iz okolščin, da jugoslovanska vlada izdaja potne liste za Ameriko le onim osebam, ki smejo upati, da bodo mogle biti takoj pripuščene v Zdr. države. Brez potnega lista pa ni mogoče vložiti prošnje za vizo.

Nekateri priseljenci so — kakor znano, — upravičeni do prednosti, kar se tiče rešitve njihove prošnje za vizo. Po sedanjem zakonu ti prednostni kvotni priseljenci so: neporočeni otrok po 21. letom, oče, mati, mož ali žena državljan Združenih držav, ki je sam čez 21 let star, kakor tudi priseljenec, ki je izurjen poljedelec, njegova žena in otroci pod 16. letom. Nadalje, nekateri priseljenci sploh ne spadajo v kvoto in morejo priti kadarkoli. Ti so otroci pod 18. letom in žena ameriškega državljana, ki je nastanjen v Združenih državah; tukaj nastanjeni inozemec, ki se vrača iz začasnega obiska v inozemstvu; duhovniki in vseučiliščni profesorji, njihove žene in otroci pod 18 letom; in končno dijaki, ki prihajajo v ameriške višje šole.

Pogajanja glede grško-rumunske zveze.

V Atenah se mudi te dni rumunski minister Moscanu, ki se pogaja z grško vlado glede sklenitve grško-rumunske zveze. Rumunski politični krogi upajo, da bodo končala pogajanja s popolnim uspehom.

PREKLIC

Anton Kralj, nam poroča iz Library, Pa., da se veselica, ki je bila včeraj oglašena v Glasu Narodu, ne bo vršila. Dvorana je bila namreč odpovedana takoj zatem, ko je bil poslan oglas v objavo.

Uredništvo.

NAPRODAJ POSESTVO
na Zgornjih Pobrežah, Štajersko, zaraščen gozd, žaga za les na vodi. Kdor se zanima naj se oglasi: **Mary Bastle, 2930 Fond du Lac Ave., Milwaukee, Wis.**
6x 27,28,29,30, & 1,2)

Rad bi izvedel za svojega brata FERDINAND ŽAGAR. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga javi ali naj se pa sam oglasi. — **Louis Žagar, Panola, Ala.**

ANTHONY BIRK
HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR
Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.
ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.
359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Jefferson 6253

Posebna ponudba našim čitateljem
Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" **$20.**
S strešico za slovenske črke, č, š, ž — **$25.00**

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York, N. Y

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Narcda" priredil G. P.

10 (Nadaljevanje.)

— Ne morem tega, — ne morem biti drugačna, — je stokala Margareta, smrtno-bleda.

— Neumnost! Ne morem! Kadar slišim tako prismodarijo! — je vzkliknila gospa Neža, ki je pokazala svojo brutalno naravo ter nadaljevala:

— Če boste igrali oholo princesinjo, boste kmalu izgubili. Nikdo ne more poročiti ženske, ki se obnaša kot kos lesa. Pomislite sami, kaj bi v takem slučaju mishl svet! Pripraviti tako sramoto staremu stricu, — to bi bila njegova smrt! Naravnost njegova smrt! In klepetanje po mestu! Boljše bi bilo, če bi v takem slučaju umrli s stricem vred . . .

— Neža . . . kako strašno!

— Da, morilka svojega dobrotnika, katerega bi zadela kap.

— Sveti Bog!

— Le nikar tuliti. To prav nič ne pomaga. Ko pride sodnik dasem zvečer, morate naviti druge strune. Kdor je tako lep kot ste vi, mora zmesati moškega tako, da bo kljuboval celemu mestu.

Kot uničena je omahnila Margareta na stol ter molče kimala. Velikanski strah se je je lotil.

Niti v sanjah se ji ni zdelo, da bo mučeništvo tako težko.

Gospa Neža je odšla.

Margareta je s tresočima se rokama mašila kuhinjske prte ter zrla v cvetočo spomlad z brezizraznim pogledom.

Pogledala je na uro, ki je kazala sedem. Predramila se je iz svojih težkih sanj. Spomnila se je, da mora k profesorju, ki jo je poučeval v godbi. To so bile najbolj vesele ure v njenem življenju.

Profesor je stanoval izven mesta ter imel mnogobrojno družino.

Margareta se je hitro oblekla ter pohitela po stopnjicah navzdol.

Profesorja pa ni bilo doma in njegova žena je padla z lestvice ter si zlomila nogo. Margareta je vsled tega skrbela za mnogobrojno deco ter se zamudila prav do desetih. Šele takrat se je spomnila, da je izostala neprimerno dolgo.

Njen ženin je gotovo že postal nestrpen. Zakaj ji ni prišla nasproti gospa Neža, ki je vedela, da je pri profesorjevih?

Globok vzdih se je izvil iz njenih prsi.

Večer je bil krasen in iz vseh vrtov je duhtelo cvetje. Kako krasno bi bilo izprehajati se v taki noči v družbi ljubljenega! V resnici ljubljenega ideala, o katerem je tolikokrat sanjala!

Sedaj pa je prišlo drugače, — kako strašno drugače!

Margareta je mislila na svojega sitnega, starikavega ženina, ki je sovražil večerni zrak ter čemerno sedel za mizo, — kot poosebljena proza.

Nehote je pričela na tihem proklinjati svojo usodo, ki ji je obesila starikavega, neljubljenega ženina, dočim je ona hrepenela po pravi, ognjeviti majski ljubezni.

Kako tiho je bilo krog nje!

V hišah so še gorele luči, a na cestah je bilo mirno.

Margareta je napravila še par korakov, a nato preplašeno obstala. Pred seboj, v cestnem jarku je zagledala temno postavo, ki je ležala kot mrtva.

V prvem trenutku je hotela deklica pobegniti, a nato je energično stisnila zobe ter si rekla, da je njena sveta dolžnost stopiti bližje ter poklicati pomoč, če bi bila potrebna.

Pogumno je stopila bližje.

Na tleh je ležal častnik — in brez dvoma se je pripetila nesreča.

Pozabila je na ves strah, se poslužila vseh svojih sil ter potegnila gornji del telesa iz jarka.

Mesečina je osvetljevala smrtno-bledo lice z zaprtimi očmi.

Kdo je bil to? Tujec?

Margareta se ni spomnila, da bi že kedaj preje videla to ozko, lepo lice.

Ali je že mrtev ali pa umira?—

Mlade deklice se je lotil velik strah.

— Na pomoč! Na pomoč! — je vzkliknila

Nikdo pa je ni slišal, — tako samotno in tiho je bilo naokrog.

Še enkrat je vzkliknila in tedaj je častnik lahno zastokal.

Še je živ! Dobiti mora pomoč!

Nagel sklep je dozorel v duši Margarete. Položila je glavo bolnika nazaj v travo ter pohitela po cesti navzdol proti prvi hiši, v kateri je zapazila v pritličju luč.

Ravno ko je hotela odpreti hišna vrata ji je stopil nasproti neki vojak.

Margareta ga je poklicala, orisala s par besedami položaj tujega častnika ter ga pozvala na pomoč.

— Potem le hitro, gospodična, — je odvrnil vojak ter odšel z njo po cesti navzdol.

Prijel je častnika ter mu pogledal v obraz.

— To je popolnoma tuj ulan. Kako pride ta sem? — In veste kaj, gospodična, — jaz mislim, da je pil preko svoje žeje . . .

Margareta je zrla na častnika ter vzkliknila:

— Sveti Bog, on krvavi!

— Da, ranjen je. Sedaj pa le hitro, gospodična. Spraviti ga moramo na posteljo poročnika. Ah, kako težak je!

Trepetaje in polna vzhičenja je pomagala Margareta prenesti častnika v hišo.

Peto poglavje.

Margareta ni imela dosti časa, da bi se ozrla po priprosti spalni sobi, v katero sta stopila. Njena cela pozornost je bila obrnjena na ranjenega in vsled nenavadnega napora, ko je nosila težko breme, so ji stopile potne srage, na čelo. Vsa izmučena je za trenutek omahnila na stol poleg postelje, dočim je prinesel vojak že gorečo svetilko iz sosednje sobe.

Nato je energično vstala ter rekla vojaku, naj ji sveti.

— Vse kaže, da ima težko rano na zadnjem delu glave. Še vedno krvavi in napraviti moramo obvezo.

Luč svetilke je padla na resno, smrtno-bledo lice tujega častnika in mlada deklica je premagala svoj stud ter pričela iskati rano.

— Tukaj, sveti Bog, zdi se mi globoka in nevarna!

— Veste kaj, gospodična . . . danes so imeli pojedino v kazini in ta gospodič je malo pregloboko pogledal v čašo ter padel na nepoznanih mu potih. Brez dvoma je udaril z glavo ob kamen. Lahko si čestita da sva ga našla midva, kajti če poberejo častnika pijanega na cesti ter izve za to polkovnik, mora dotični dati slovo svoji karijeri.

V PUEBLO NE BO VEČ POVODNJI

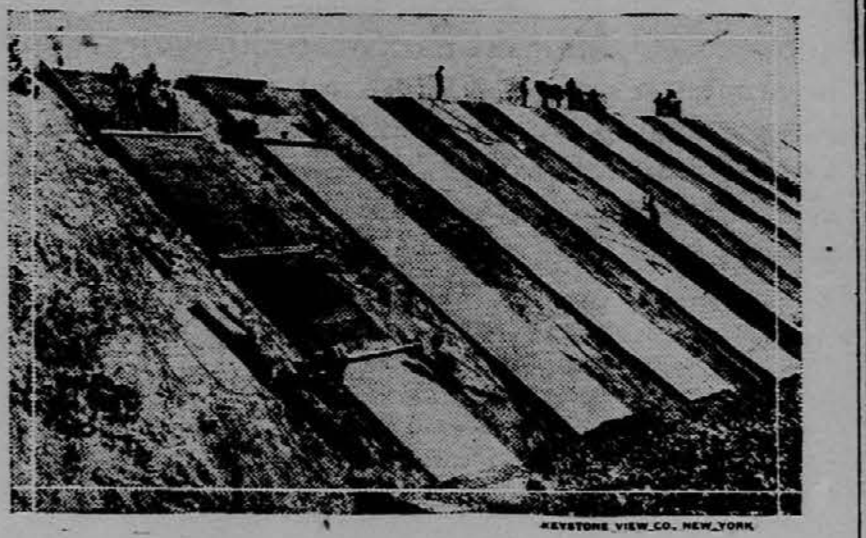

Da se izza leta 1921 ne bo več ponovila strašna katastrofa, so začeli pri Pueblo, Colo., graditi novo strugo za Arkansas River. Struga, katero so napeljali skozi mesto, je 37 čevljev globoka.

Vojak je govoril šepetaje in z izrazom, ki je kazal sočutje in zaupljivost. Margareta pa je preplašeno dvignila roki ter rekla:

— Potem moramo prikrti celo stvar, da ne bo prišel revež v zadrego. Obljubite mi, da boste molčali.

— No, tak slab človek pa vendar nisem.

— Hitro po zdravnika! Ali veste, kje stanuje vojaški zdravnik?

— Gotovo.

(Dalje prihodnjič.)

Črtica iz ruske revolucije.

V novemberski revoluciji leta 1917. so ruski boljševiki zavojevali oblast v Petrogradu (sedaj Leningradu) po kratko trajajočih in zmagovitih bojih. Par dni potem pa, ko so Kerenskij in njegovi prestrašeni pristaši prišli k sebi, so skušali stvoriti vojsko, da bi marširali na mesto in zopet zavzeli oblast. Šlo je za življenje ali smrt boljševiške revolucije in ruski sodrugi so mobilizirali vse sile, da bi pobili protirevolucijonarne vojske. Uspelo jim je izvesti svoje namene potom občudovanja vrednega dela, ki so ga znali izvršiti med vojaki.

Zanimiv je sledeči telefonični razgovor Lenina z revolucijonarnimi mornarji v Kronštadtu, ki so stali na predstraži v bojih za sovjetsko revolucijo.

Lenin. — Ali lahko govorite v imenu okrožnega odbora armade in mornarice?

Zastopnik mornarjev. — Gotovo.

Lenin: — Ali morete poslati v Petrograd rušilce in druge oborožene ladje?

Mornar: — Pokličem k telefonu zastopnika Centrobalta, — (centralni revolucijonarni odbor baltiške flote), ker se gre tu za čisto tehnično zadevo. Kaj je novega v Petrogradu?

Lenin: — Prejeli smo poročila, po katerih osredotočuje Kerenskij oddelke in njegove čete so že zavzele Gačino. En del petrograjskih čet je utrujen in je treba dobiti takoj ojačenja.

Mornar: — Kaj je drugega?

Lenin: — Namesto vprašanja, kaj je drugega, pričakujem od vas vedno izjavo, da ste pripravljeni za odhod in pripravljeni za boj

Mornar: — Mislim, da ni potreba ponavljati. Smo že sporočili našo odločitev in zato bo vse izvršeno.

Lenin: — Ali imate zadosti pušk in strojnic, in koliko?

Mornar: — Tukaj je predsednik okrožnega odbora vojaške sekcije sodrug Mihajlov. On vam bo dal poročilo o finlandski armadi.

Mihajlov: — Koliko bajonetov potrebujete?

Lenin: — Mi potrebujemo čim več bajonetov, ampak edinole z zanesljivimi možmi, pripravljenimi na boj. Koliko takih imate na razpolago?

Mihajlov: — Jih imamo na razpolago 5000 in se lahko transportirajo zelo hitro.

Lenin: — V kolikih urah morete priti v Petrograd z najhitrejšim prevoznim sredstvom?

Mimajlov: — Najkasneje v 24 urah, računajoč od tega trenotka.

Lenin: — Po cesti ?

Mihajlov: — Po železnici.

Lenin: — V imenu republike vas prosim, da takoj pričnete s transportom čet. Prosim vas tudi, da mi poveste, ako vam je znano, da se je stvorila nova vlada in kako so vaši sovjeti to vest sprejeli?

Mihajlov: — Dosedaj smo dozhali samo potom časopisov. Zavzetje vlade s strani sovjetov je bilo sprejeto z navdušenjem.

Lenin: — Vse čete bodo torej odpotovale takoj in bodo opremljene s potrebnim živežem.

Mihajlov: — Gotovo. Transporti bodo odpotovali takoj z vsemi provijantnimi sredstvi. Na telefonu je podpredsednik Contrabalta, ker sodrug Dibenko je danes zvečer odpotoval v Petrograd

Lenin: — Koliko rušilcev in drugih oboroženih ladij lahko pošljete?

Podpredsednik: — Pošljemo lahko ladjo "Republika" in dva torpedna rušilca.

Lenin: Ali jih lahko opremite z živežem?

Predsednik: — Imamo za floto zadosti živeža in ladje ga bodo dobile.

Lahko vam zagotavljam, da bodo rušilci in vse ladje do pičice izvršile dolžnost obrambe revolucije. Ne dvomite o takojšnjem transportu oboroženih sil. Vse bo točno izvršeno.

Lenin: — V kolikih urah?

Predsednik: — Najkasneje v 18. urah. Ali je potrebno poslati takoj ladje?

Lenin: — Da. Vlada je prepričana o potrebi, da se pošlje takoj ladje. Linijska ladja mora pripluti v kanal in ostati kolikor mogoče v bližini brega. Rušilci torpedov morajo pripluti v Nevo in se morajo ustaviti pri selu Ribackoje, zato da bodo mogli braniti železniško progo Nikolaj in vse uhode.

Predsednik: — Dobro. Vse bo izvršeno. Kaj je še drugega?

Lenin: — Ali ima ladja "Republika" brezžični brzojav? Ali more govoriti s Petrogradom med vožnjo?

Predsednik: — Ne samo 'Republika". temveč vse ladje lahko govorijo tudi z Eiffelovim stolpom. Zagotovimo vam, da se bo vse dobro obneslo.

Lenin: — Ali se lahko zanesemo, da bodo vse ladje, o katerih smo govorili, odpotovale takoj?

Predsednik: — Da, lahko računate na to. Podvzeli bomo vse mere, da bodo ladje lahko pravočasno dospele v Petrograd.

Lenin: — Ali imate zaloge pušk in municije? Pošljite nam je čim več mogoče.

Predsednik: — Da, ampak ne mnogo. Pošljemo vam tiste, ki jih dobimo na ladjah.

Lenin: — Nasvidenje! Zdravo!

Predsednik: — Nasvidenje! Kdo je govoril?

Lenin: — Lenin.

Predsednik: — Nasvidenje! — Takoj pričnemo z izvrševanjem ukazov.

'GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

SAMO 6 DNI PREKO

z ogromnimi parniki na olje

FRANCE — 9. maja

PARIS — 16. MAJA.

Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo voda za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

French Line

19 STATE ST., NEW YORK

ali lokalni agentje.

Amundsen nastopil pot na severni tečaj.

Na veliki četrtek se je začela Amundsenova ekspedicija na severni tečaj. Skupaj s svojim spremljevalcem Američaninom B. Elsworthom, ki financira podjetje, se je ukrcal v Tamsoeju na Norveškem na transportno ladjo "Fram", ki bo ostala na otoku Spitzbergu v Arktiku. Piloti z letali se nahajajo na motorni ladji "Hobby." Vsi znaki kažejo, da bo imela ekspedicija uspeh in da se bo dalo človeku vendar enkrat priti na toli zaželjeni severni tečaj, seveda ne peš, ampak z aeroplanom.

Osamosvojitev Turčije.

Turška vlada je odpustila iz službe vse nemohamedanske telefonistinje z utemeljitvijo, da bi mogle izdati vojaške ali druge državne tajnosti, ki bi šle preko telefona.

V STARO DOMOVINO SO ODPOTOVALI

s posredovanjem FRANK SAKSER STATE BANK naslednji potniki:

Dne 1. aprila s parnikom "Mauretania":

Tuhtan Josip, iz Zeigler, Ill. v Dražice, p. Zamet.

Dne 3. apr. s parnikom "Homeric":

Likovič Marija, iz Brooklyn, N. Y., v Iško loko.

Dne 11. aprila s parnikom "Leviathan":

Ivan Šuštaršič, iz Cleveland, O. v Kamnik, p. Preserje.

Dne 14. aprila s parnikom "Martha Washington":

Gertrude Semenič, iz New York, U. Y. v Slamjak.

Frank Obdeza z otroci, iz Richwood, W. Va. v Dolenjovas.

Ivan Palčič z druzino, iz Durango, Colo. v Novovas

Dne 18. aprila s parnikom "Olympic":

Giacomo Frangil, iz Pittsburgh, Pa. v Turin.

Dne 18. aprila s parnikom "France":

Mary Rupnik, iz Chicago, Ill. v Žeče.

Florentine Rupnik z otroci iz Chicage, Ill. v Žeče.

Dne 22. apr. s parnikom "Mauretania":

Mary Stangel iz Brooklyn, N. Y., v Kleinrigel.

Joco Malseša iz St. Marys, Pa. v Vukovje.

Dne 25. aprila s parnikom "Paris":

Franc Eržen z družino, iz Pittsburgh, Pa. v Stara Oselica.

Franc Lužar, iz Mansfield, O. v Šmarco.

Karl Jerele, iz Calumet, Mich. v Žabjo vas.

John Shutey, iz Calumet, Mich. v Žabjo vas.

Josip Hotko, iz Waynesburg, Pa. v Dobovo.

Anton Cvetko, iz Fairport Harbor, O. v Novo vas.

Anton Poje, iz Monroe, La. v Podstene.

Miha Loušin, iz Cleveland, O. v Vinice.

Franc Marn, iz Cleveland, O. v Vinice.

John Michifsch s soprogo, iz Brooklyn, N. Y. v Handlern.

Ilija Dozet, iz Jerome, Ariz., v Zajednica, Hrv.

Dne 29. aprila s parnikom 'Aquitania':

Dane Oreškovič, iz South Chicago, Ill. v Kula, Hrv.

Kretanje parnikov - Shipping News

2. maja: Leviathan, Cherbourg: Majestic, Cherbourg: Rotterdam, Rotterdam: Minnekahda, Boulogne.

5. maja: Resolute, Cherbourg, Hamburg: — Stuttgart, Cherbourg, Bremen

6. maja: Berengaria, Cherbourg: La Savoie, Havre: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen: Arabic, Cherbourg, Hamburg.

7. maja: Zeeland, Cherbourg in Antwern.

9. maja: Olympic, Cherbourg: France, Havre: Veendam, Rotterdam; Duilo, Genoa.

12. maja: Pres. Wilson, Trst.

13. maja: Mauretania, Cherbourg.

14. maja: De Grasse Havre: Columbus, Cherbourg, Bremen; Deutschland, Boulgne, Hambug.

16. maja: Paris, Havre. — S tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

19. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg: Bremen, Bremen.

20. maja: Aquitania, Cherbourg: America, Cherbourg in Bremen.

21. maja: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.

23. maja:

23. maja: Leviathan, Cherbourg: Majestic, Cherboug: New Amsterdam, Rotterdam: Orca, Cherbourg: Colombo Genoa: Andania, Cherbourg in Hamburg.

26. maja: Muenchen, Cherbourg, Bremen

27. maja: Berengaria, Cherbourg: SuffrenT, Havre.

28. maja: Belgenland, Cherbourg Antwern: Cleveland, Boulogne, Hamburg.

30. maja: Olympic, Cherbourg: France, Havre: President Roosevelt, Cherbourg Bremen: Orduna, Cherbourg: Minnekahda, Boulogne.

30. junija: Pres. Wilson, Trst: s tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

Nov izvozni trg v Gorici.

Iz Rima je prišlo poročilo, da je notranje ministrstvo naklonjeno načrtu za zgradbo novega izvoznega trga v goriškem mestu. Na prostoru sedanjega izvoznega trga in vojašnice zraven njega bi se zgradili nov sadni in izvozni trg. Na sedanjem sadnem trgu bi se postavila poslopja. Po tem načrtu bi se ulica Caserma podaljšala do Korna. Da pa bo mogel izvozni trg živeti in poslovati, treba pred vsem poskrbeti za izvozu neobhodno potrebne železniške zveze, zlasti v Srednjo Evropo, ki so bile pred vojno že izborno urejene, katerih pa sedaj ni v ogromno škodo goriškega kmetijstva posebno v goriški okolici, v Brdih in v Vipavski dolini. Izvozni trg naj bo lep in higijeničen, za izvoz pa na razpolago vlaki, posebno zvečer, z najgodnejšimi stiki, tako pač, kakor pred vojno. Trgovska zbornica je vse to že neštetokrat obrazložila kompetentnim oblastim.

IŠČEM DOGARJE.

Imam dober gozd in plačam dobro. Oglasite se pri: **Max Fleicher, 475 N. McNeil Street, Memphis, Tenn.**

(4x 10, 17, 24 & 1)

Kje je JOE TOMAZIN, podomače Skončan iz Gmajna, fara Raka? Svoječasno je bival v Pittsburgh, Pa. Ako sam ali kdo njegovih prijateljev čita ta oglas, naj se glasi: **Tereziji Mrgole,** sedaj omoženi **Klemenčič, 14501 Thames Ave., Cleveland, Ohio.** (2x 30.1)

SANTAL MIDY

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezenju

SANYKIT

Nabavite si najboljšo zaščito PREPREČBA za MOŠKE

Velika tuba35c. Kit (4's) $1

Vsi lekarnarji ali San-Y-Kit Dept. B

92 Beekman St., New York

Pišite za okrožnico.

ITALIJANSKE HARMONIKE.

Mi izdelujemo in importiramo različne prvovrstne ročno napravljene italijanske harmonike najboljše na svetu. Deset let garancije. Naše cene so nižje kot katere gakoli izdelovalca. Brezplačen pouk igranja kupcem. Pišite po brezplačni cenik

RUTTA SERENELLI & CO.

817 Blue Island Ave., Dep. 32, Chicago, Ill.

Še nekaj iztisov — Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., N. Y. C.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamorem dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi dalj tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"